

L'assalt al Capitoli

TREBALL DE RECERCA

Hugo Valdesoiro Pérez

202

Història

Tutor/a: Carmen Pérez

INS Puig Castellar

14 de gener de 2022

Resum o abstract

Mi trabajo de investigación es sobre el asalto al Capitolio de los Estados Unidos ocurrido el 6 de enero de 2021. He escogido este tema porque me parece interesante y relacionado con la actualidad. Para hacer este trabajo hice una búsqueda por internet de diferentes noticias y artículos, e hice diversas comparaciones. Parto de dos hipótesis iniciales que analizaré en las conclusiones. Para llegar a estas he dividido en dos partes el trabajo, una teórica y otra práctica. La parte teórica consta de tres partes, en la primera analizo la política en los Estados Unidos, su funcionamiento y los partidos políticos, la segunda trata de las elecciones de 2020 y menciono tanto la campaña electoral como los resultados, y por último hago un resumen del asalto al Capitolio, sus participantes y sus consecuencias. En la parte práctica he comparado las noticias sobre el asalto de varios diarios de derechas y de izquierdas para ver si su ideología podría influir en la manera de dar la noticia. Por último, en las conclusiones sintetizo las ideas fundamentales del trabajo, explico qué he aprendido y expongo mis conclusiones, que se resumen en que el asalto fue causado por la polarización de la población norteamericana y que, dependiendo de varios factores, podría volver a suceder un episodio similar.

My research paper is over the assault on the United States Capitol Building on the 6th of January 2021. I chose this event for research because it is a very significant and current topic. I did my research by reading and studying different news articles and comparing them. Firstly, I started from a couple of initial hypotheses that I answered in the conclusions. To arrive at these, I made two parts, one more theoretical and the other more practical. The theoretical part consists of three parts. In the first, I talk about politics in the United States; how it functions and political parties. In the second, I discuss the 2020 election in the United States and I cover both the election campaign and the results. Finally, I summarize the assault on the capitol building, its participants and the resulting consequences. In the practical part, I compared the news of several right-wing and left-wing newspapers about the assault to see if their ideology could influence the way they report the news. Finally, I summarize the methods, my findings, what I have learned and my conclusions. My conclusion is that the assault was caused by the polarization of the American

population and that depending on various factors a similar episode could happen again.

Índex

Resum o abstract	3
1. INTRODUCCIÓ	5
1.1. Hipòtesi inicial	5
2. LA POLÍTICA DELS ESTATS UNITS	6
2.1. El sistema polític	6
2.1.1. La Constitució	6
2.1.2. La separació de poders	7
2.1.3. El president	8
2.2. Partits polítics	8
2.3. Sistema electoral	11
2.3.1. El Col·legi Electoral	11
3. LES ELECCIONS DE 2020	13
3.1. Candidats	14
3.1.1. Trump	14
3.1.2. Biden	17
3.1.3. Altres candidats	18
3.2. Campanya electoral	18
3.2.1. Context	18
3.2.2. Enquestes	26
3.3. Resultats	27
4. L'ASSALT AL CAPITOLI	29
4.1. Causes	30
4.1.1. Save America March	31
4.2. Esdeveniments	32
4.2.1. Participants	36
4.3. Conseqüències	45
5. PART PRÀCTICA	50
6. CONCLUSIONS	60
7. AGRAÏMENTS	61
8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	62

1. INTRODUCCIÓ

El sis de gener de l'any 2021 va ocórrer l'Assalt al Capitoli dels Estats Units d'Amèrica arran de les eleccions presidencials del 2020 i el futur relleu del 45è president dels Estats Units Donald Trump. Els seus partidaris es van concentrar a les portes del Capitoli i més tard van entrar interrompent la sessió en la qual s'anava a certificar la victòria de Joe Biden. L'assalt va durar unes quantes hores i va deixar ferits entre els manifestants i la policia, a més de 5 morts. Aquest esdeveniment ha marcat l'inici del govern de Biden i un canvi en la política.

Aquest esdeveniment em va cridar molt l'atenció quan va sortir per les notícies. L'assalt al capitol dels Estats Units va marcar l'inici de l'any i interessat per la notícia vaig investigar una mica. En veure vídeos de l'assalt em vaig fixar en la facilitat amb la qual van entrar, però la desorganització dels manifestants creava un contrast molt particular, per això he fet el Treball de Recerca sobre aquest tema tan recent, per poder tenir més informació i poder treure una conclusió més sòlida sobre el que va passar.

1.1. Hipòtesi inicial

En començar a investigar sobre el tema em vaig anar fent algunes preguntes, com per què va passar l'assalt, com va passar o qui el va protagonitzar. Aquestes preguntes m'han ajudat a arribar a plantejar-me algunes hipòtesis inicials:

- L'assalt al capitol va ser causat per la polarització de la població.
- Podria tornar a passar.

Aquestes hipòtesis s'aniran resolent durant el treball de recerca, i al final podré donar la meva conclusió sobre els resultats obtinguts.

2. LA POLÍTICA DELS ESTATS UNITS

Els Estats Units d'Amèrica es van independitzar el 1776, des de llavors són una república democràtica federal basada en la separació de poders. Per poder analitzar la política dels EUA hem d'entendre aquests conceptes.

Diem que és una república perquè té un president i no un rei, que és democràtica perquè la població té el dret a elegir i controlar els seus governants, i federal perquè hi ha un govern federal, que té el poder central i 50 estats diferents amb diferents poders estatals.

2.1. El sistema polític

2.1.1. La Constitució

La Constitució dels Estats Units és la llei suprema del país. Aquest document va ser redactat el 1787 i ratificada el 1789. La constitució té un preàmbul que serveix com una introducció on s'estableixen els objectius i intencions dels pares fundadors, set articles i vint-i-set esmenes.

Els articles estableixen els diferents poders del govern, les seves limitacions, els processos necessaris, les lleis, entre altres. En total hi ha set i estan dividits en diverses seccions. L'article I és el més extens i parla del poder legislatiu del govern, en les diferents seccions es fa referència al Congrés, la Cambra de Representants i el Senat, entre altres. L'article II estableix el poder executiu del govern dels Estats Units. L'article III defineix el poder judicial, fa referència al Tribunal Suprem (el tribunal més important del poder judicial), les diferents jurisdiccions, delictes, etc. L'article IV tracta dels diferents estats, les seves obligacions i la seva relació amb el Govern federal i entre altres estats. L'article V descriu quin és el procés per poder modificar la Constitució dels Estats Units. L'article VI estableix com a llei suprema la constitució del país i les lleis i tractats fets amb aquesta. Per últim, l'article VII dicta el procés i els requisits necessaris per ratificar la Constitució i que comenci a ser efectiva.

Fins ara s'han aprovat 27 esmenes (reformes o modificacions constitucionals), les deus primeres són conegudes com La Declaració de Drets i totes van ser ratificades el 15 de desembre de 1791. Les altres 17 van ser ratificades al llarg del temps, l'última en el 1992. Aquestes esmenes són molt importants en la societat dels Estats Units i tenen un gran pes polític, normalment es veuen manifestacions i campanyes a favor o en contra d'algunes d'aquestes esmenes. Una de les més polèmiques és la segona esmena que protegeix el dret a posseir armes.

Imatge 1. Manifestació a favor de la 2a esmena. *Imatge extreta de* <https://pointofview.net/wp-content/uploads/2020/01/2nd-Amendment-gun-Rally.jpg>

2.1.2. La separació de poders

A més de la constitució, el sistema polític dels Estats Units funciona mitjançant la separació de poders. Aquesta divisió es fa en el poder executiu, legislatiu i judicial.

El poder legislatiu té la funció d'elaborar o modificar les lleis, d'aquest poder s'encarrega el Congrés dels Estats Units que està format per la Cambra de Representants i el Senat. El poder judicial és l'encarregat d'impartir la justícia, està format per la Cort Suprema, els tribunals i els jutjats. El poder executiu és el que té la missió d'executar les lleis, també té una funció administrativa i s'encarrega dels afers diaris de l'estat. Aquest poder està format pel president i el seu gabinet compost pels 15 secretaris de departament, del vicepresident, de l'oficina del

president i, per últim, de les diferents agències independents al govern com per exemple la CIA o l'FBI.

2.1.3. El president

El president dels Estats Units o també conegut com POTUS (acrònim de President of the United States) és el càrrec polític més important del país. Entre altres és el cap d'Estat, el cap del Govern i el comandant en cap de l'exèrcit. Aquest càrrec és elegit cada quatre anys mitjançant sufragi indirecte a través del Col·legi Electoral dels Estats Units. En el cas que cap candidat aconsegueixi suports per obtenir el càrrec la Cambra de Representants és la responsable d'elegir al president. En total hi ha hagut quaranta-cinc presidents en un total de quaranta-sis presidències. Des de 1951 cap candidat pot ser elegit més de dos cops. L'actual president dels Estats Units és Joe Biden, membre del Partit Demòcrata, va acceptar el càrrec del 46è president dels Estats Units.

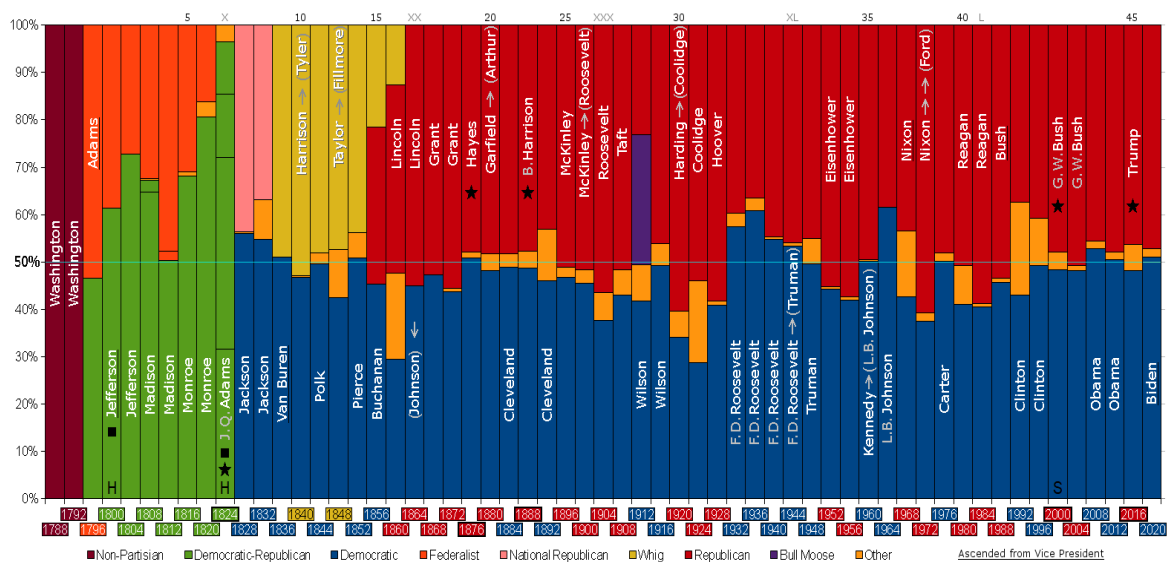
Imatge 2. Discurs de Joe Biden. *Imatge extreta de*

<https://ktla.com/wp-content/uploads/sites/4/2021/05/AP21137643221765-e1621293062575.jpg?w=2560&h=1440&crop=1>

2.2. Partits polítics

Des del principi de la democràcia americana hi ha hagut partits i organitzacions polítiques. Al principi de tot, quan es va independitzar els EUA estaven els federalistes, que estaven a favor de la ratificació de la constitució, i els anti-federalistes, que estaven en contra. Després de la ratificació de la constitució

van dominar els federalistes, que liderats per Alexander Hamilton van dominar fins al 1800. A partir del 1800 va començar a destacar un altre partit que s'oposava a les noves polítiques de Hamilton i tenien una visió més estricta de la constitució, aquest partit era el Partit Demòcrata-Republicà, fundat el 1792. El 1828 es va fundar l'actual Partit Demòcrata per Andrew Jackson, que aprofitant la crisi del Partit Demòcrata-Republicà, va aconseguir popularitat i seguidors molt ràpidament. Pocs anys després es va fundar el Partit Whigs per fer d'oposició als demòcrates, però en el 1854 es va desintegrar, com a reacció es va fundar el Partit Republicà per ex-membres del Partit Whig, ex-demòcrates i d'altres partits. El que va unir a tots aquests polítics era la ideologia abolicionista o anti-esclavista respecte a les persones negres. En aquest moment neix el bipartidisme americà, un dels més forts en les democràcies actuals, i és que des de el 1852 que no governa un candidat d'un altre partit que no sigui demòcrata o republicà.

Imatge 3 . Distribució dels vots per partits. Imatge extreta de https://simple.wikipedia.org/wiki/Political_parties_in_the_United_States#/media/File:PartyVotes-Presidents.png

Actualment trobem més d'una desena de partits polítics, encara que la majoria són irrelevants a nivell nacional. Els principals són el Partit Demòcrata representat per un ase, actualment d'ideologia progressista i de centre-esquerra, i el Partit Republicà representat per un elefant, d'ideologia conservadora i de centre-dreta a dreta. També trobem altres partits amb escassa representació en alguns llocs concrets com el Partit Llibertari, el Partit Verd, el Partit Comunista i el Partit de la Constitució. Altres candidats en canvi, no volen identificar-se amb cap partit i

llavors es presenten com independents, com el cas de Brock Pierce, un actor i empresari estatunidenc.

Tant els partits polítics com les seves campanyes electorals són finançades per capital privat i públic. El capital privat prové de persones individuals, empreses, associacions, lobbies, etc. Aquestes aportacions de capitals es fan mitjançant donacions i poden arribar a ser donacions milionàries. Aquest tipus de finançament fa que grups i persones que no estan involucrades en la política directament tinguin molt poder polític. Hi ha un tipus de grups coneguts com a lobbies o grups de pressió, un grup o organització de persones amb un interès col·lectiu que influeix en les accions i decisions d'aquests partits polítics o, fins i tot, de l'administració pública, per poder complir els seus objectius. Aquests lobbies tenen un gran poder als EUA, aquests grups influeixen en les decisions i opinions dels diferents partits en aspectes com les armes, els impostos, política exterior, l'avortament, etc. Algunes de les associacions més importants dels EUA són la NRA, que és l'Associació Nacional del Rifle, que finança majoritàriament al Partit Republicà, o Planned Parenthood, una organització que ofereix diversos serveis sanitaris com l'avortament i ACLU, una organització política, que financen als demòcrates. Aquestes organitzacions tenen un gran poder polític per les seves contribucions, per exemple la NRA va donar uns 50 milions per les campanyes electorals del 2016. Això ha generat que aquests lobbies puguin influir molt en la ideologia i en les accions dels partits, per això veiem que els republicans defensen la llibertat de poder comprar i portar armes o com els demòcrates intenten despenalitzar l'avortament. El finançament públic també existeix i prové del Fons de campanya electoral presidencial, fons que rep el diner dels contribuents de decideixen donar 3 dòlars de la seva declaració de la renda a aquest fons. Malgrat la seva existència el seu ús és molt reduït i són molts pocs els candidats que accepten rebre diners públics.

Imatge 4 . Logos dels diferents partits polítics. *Imatge extreta de* <https://www.seattlelutheran.org/a-guide-to-five-american-political-parties-by-alexandria-naftch/>

2.3. Sistema electoral

Per poder entendre l'assalt al Capitoli i les eleccions que el van precedir hem d'investigar com funciona el sistema electoral dels Estats Units i veure com es va arribar a aquell moment.

El sistema electoral americà és diferent del nostre i bastant complex. Les eleccions per elegir al president del país són el dimarts després del primer dilluns de novembre cada quatre anys i durant aquest procés intervenen diferents institucions.

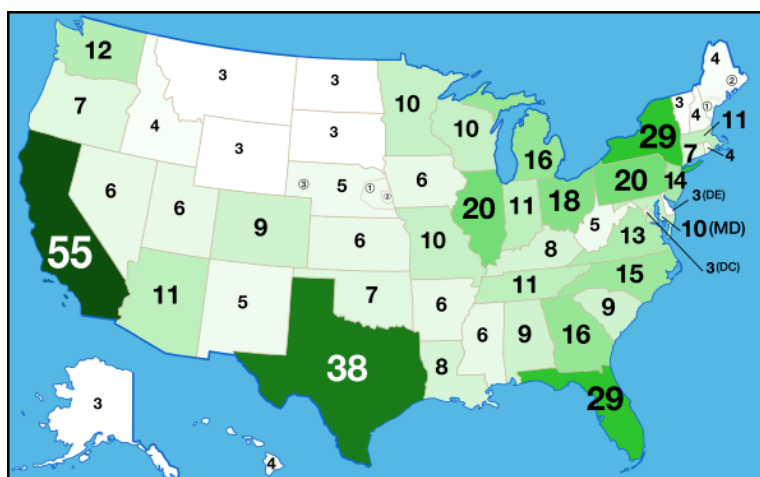
2.3.1. El Col·legi Electoral

Per un costat hem de saber que les eleccions als Estats Units són mitjançant vot indirecte, és a dir, no guanya qui obtingui més percentatge del vot popular, sinó que els vots dels ciutadans escullen a uns electors que representen el Col·legi Electoral. Aquesta institució està formada per 538 membres i per poder guanyar s'hauran d'aconseguir com a mínim 270 vots d'aquests membres, la meitat més u.

També hem de saber que els estats tenen un gran pes polític a les eleccions. Els electors del Col·legi Electoral representen a diferents estats del país, però no tots tenen els mateixos representants. El nombre d'electors per estats és proporcional a la seva població, és a dir, com més població per estat més representants al Col·legi Electoral i viceversa, per això hi ha estats com Califòrnia que compta amb 55 electors o com Dakota del Sud amb 3. Una altra diferència important és que qui guanya en un estat es porta tots els vots electorals d'aquest, és a dir, el nombre d'electors no es reparteix segons el nombre de vots, sinó que el guanyador se'ls emporta tots, amb les excepcions de Maine i Nebraska, aquesta és una gran diferència amb el nostre sistema, el sistema americà determina que el que obtingui la majoria del vot popular en un estat guanyi tots els vots electorals d'aquest.

Respecte als candidats de cada partit hi ha una sèrie de requisits com haver nascut en EUA, tenir més de trenta-cinc anys o haver viscut més de catorze anys al país. Per escollir al candidat de cada partit es fan una sèrie d'eleccions primàries i assemblees de partit anomenades caucus a nivell estatal. Finalment els diferents partits polítics fan unes convencions nacionals on escullen al candidat per a la presidència. Cada candidat presenta al seu vicepresident i després ha de començar amb la campanya electoral, que és finançada a través de donacions de ciutadans o d'empreses.

Una vegada s'ha acabat l'elecció i s'han comptat tots els vots es fa la divisió de compromissaris al Col·legi Electoral, és a dir, es reparteixen els 538 membres del Col·legi Electoral en proporció a qui ha guanyat en cada estat, llavors aquests s'encarregaran d'elegir al president i al vicepresident. Normalment, no hi ha sorpreses i els representants de cada partit voten pel seu candidat, però hi ha hagut alguns casos on aquests electors han traït al seu partit i han votat per l'altre candidat.

Imatge 5. Electors per estat. *Imatge extreta de* https://es.wikipedia.org/wiki/Colegio_Electoral_de_los_Estados_Unidos#/media/Archivo:Electoral_map_2020.svg

3. LES ELECCIONS DE 2020

El 3 de novembre del 2020 es van celebrar les cinquanta-novenes eleccions presidencials dels Estats Units. En aquestes eleccions es van enfrontar Joe Biden candidat del Partit Demòcrata i el llavors president Donald Trump candidat del Partit Republicà. També es van escollir els 34 senadors i tota la Cambra de Representants.

Aquestes eleccions van estar molt influenciades per diferents aspectes i polèmiques que van protagonitzar els quatre anys de presidència de Trump i les mateixes eleccions. La pandèmia del coronavirus, les protestes per l'assassinat de George Floyd¹ per uns policies, les diferències ideològiques i socials per part de la societat americana, la immigració o la mort de la jutgessa del Tribunal Suprem, van marcar els debats entre candidats i els temes principals en les campanyes electorals dels diferents partits.

¹ George Floyd va ser un ciutadà americà d'origen afroamericà assassinat per un policia mentre el detenien, la seva mort va estar relacionada amb el racisme i l'abús policial.

3.1. Candidats

Per poder comprendre l'assalt al Capitoli i els resultats de les eleccions hem de conèixer als principals candidats de cada partit per les eleccions, la seva ideologia, què van fer i com va influir sobre els diferents votants de cada partit.

A causa del bipartidisme americà els candidats més importants són els del Partit Republicà i els del Partit Demòcrata, els candidats d'altres partits o independents no tenen tanta rellevància com els dos principals.

3.1.1. Trump

El primer candidat i segurament un dels polítics que més influents del segle XXI és Donald Trump. Es va presentar com a president dels Estats Units, ho havia estat des de 2017 quan va guanyar a Hillary Clinton del Partit Demòcrata en les eleccions del 2016. Juntament amb el vicepresident Pence va presentar la seva candidatura per poder governar quatre anys més amb el Partit Republicà.

Trump és una de les persones que més ha influenciat la política des de la seva aparició en 2016. Trump no és un polític habitual, no és un més en el món de la política.

Trump va néixer el 14 de juny de 1946 a Queen, Nova York. Va estudiar economia a la universitat, el 1971 va heretar l'empresa immobiliària del seu pare, la qual va anomenar The Trump Organization. Des de llavors va començar a expandir la seva empresa, va fer-se càrrec de la construcció i renovació de torres d'oficines, casinos, camps de golf, hotels, etc. Trump es va fer un nom en el món dels negocis i com a una de les persones més riques del món.

Imatge 6 . Trump dalt la Torre Trump a Nova York. *Imatge extreta de* <https://www.idesigner.es/noticia/la-trump-tower/78>

Arribat el 2015 el multimilionari es va presentar com a candidat republicà a les eleccions presidencials del 2016, Trump ja havia mostrat interès en la política, però mai es va decidir a donar el pas. Davant el seu anunci cap a la presidència dels Estats Units va haver-hi un munt de reaccions diferents. Molta gent no s'ho va prendre seriosament, els analistes polítics no apostaven per ell, i els periòdics feien notícies sobre els seus comentaris i polèmiques com per exemple la famosa promesa de construir un mur a la frontera amb Mèxic.

Trump no va tenir bona relació amb les autoritats del seu partit des del principi, les seves polèmiques donaven mala imatge al partit i molt ho consideraven un suïcidi polític, però ràpidament va anar millorant en les enquestes. Enfront de totes les opinions contràries Trump va guanyar les eleccions primàries del Partit Republicà l'any 2016. Finalment Trump va guanyar la presidència a Hillary Clinton, tot i que les enquestes deien tot el contrari. Trump va basar la seva campanya en atacar als seus contrincants, en el rebuig dels immigrants, en una política capitalista i conservadora, i en la política d'"America First" (Amèrica primer) amb el famós eslògan de "Make America Great Again" (Fer Amèrica gran de nou). El candidat republicà va buscar el vot de l'americà blanc cansat de la política tradicional i va transformar la frustració i la ràbia en vots per a ell. Va utilitzar una tàctica diferent de l'habitual, amb un simple tuit polèmic Trump aconseguia que tothom parlés d'ell, així va aconseguir la presidència en contra de totes les expectatives.

Una vegada Trump va guanyar va començar el seu període de govern. El seu govern es va caracteritzar pel seu control de la immigració, la imposició d'aranzels, la millora de les relacions amb països com Corea del Nord, però al mateix temps una política exterior tensa respecte altres aliats en abandonar molts acords. Va millorar l'economia i va disminuir l'atur, la mala gestió de la pandèmia i sobretot un munt de polèmiques van provocar manifestacions tant a favor com en contra. Les seves polítiques han estat marcades com a populistes i d'extrema-dreta, però han servit d'inspiració per la dreta de molts països que veient com li ha funcionat a Trump han deixat enrere la forma de fer política tradicional per intentar fer una còpia de la seva política.

En definitiva, durant aquests quatre anys Trump va ser molt positiu per una part de la població en canvi per l'altra va ser tot el contrari. La seva forma de fer política i de governar va canviar al Partit Republicà i als seus votants, això va significar un canvi en la societat americana que s'ha polaritzat més des de la seva arribada al poder. Les seves polèmiques constants li van donar mala fama, però també un munt de fidels seguidors que tornarien a votar per ell.

Imatge 7 . Trump donant un discurs davant els seus seguidors. *Imatge extreta de* https://who13.com/wp-content/uploads/sites/19/2020/06/hypatia-h_dbc58d0db9670128e6504b341438ce61-h_bb377d31f3abd75922044c626277fe04.jpg?w=2560&h=1440&crop=1

3.1.2. Biden

El segon candidat més important per a les eleccions va ser Joe Biden del Partit Demòcrata acompanyat per la candidata a la vicepresidència Kamala Harris. Els dos demòcrates són advocats i a diferència de Trump compten amb anys d'experiència dins la política.

Joe Biden va néixer el 20 de novembre de 1942 a Pensilvania, USA. És un advocat amb una llarga trajectòria a la política que va començar el 1972 quan es va presentar al Senat pel Partit Demòcrata. Al llarg dels seus anys de polític s'ha presentat com a candidat a la presidència en un parell d'ocasions sense resultats. Finalment Biden va presentar la seva candidatura a la vicepresidència el 2008 acompanyant al candidat per a la presidència Obama. Biden va ser vicepresident des del 2009 fins al 2017.

Els punts claus de la campanya de Biden i Kamala eran tornar a implementar les mesures aprovades per Obama, que van ser anul·lades per Trump, invertir més en infraestructures, fer gratuïta la matrícula a les universitats públiques i fer que el sistema nacional de salut fos més accessible per a tothom.

Imatge 8 . Joe Biden i Kamala Harris. Imatge extreta de

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Finforme24.net%2Fcomo-sera-la-transicion-biden-harris-en-cuanto-al-cambio-climatico%2F2209%2F&psig=AOvVaw3y3jBqfDVIPzZRhV1Y340v&ust=1630512865340000&source=images&cd=vfe&ved=0CAkQjRxqFwoTCNi48v7T2_ICFQAAAAAdAAAAABAq

3.1.3. Altres candidats

Tot i el fort bipartidisme de la política americana, i que només es tenen en compte els dos candidats dels dos partits més importants, també existeixen un gran número de candidats i partits polítics minoritaris, en total es van presentar més de mil candidatures.

Alguns d'aquest candidats són Jo Jorgensen del Partit Llibertari, Howie Hawkins del Partit Verd o Kanye West un raper que es va presentar com a independent.

3.2. Campanya electoral

En aquest apartat faré una mica més d'èmfasi en la campanya electoral que va precedir l'assalt al capitol. El context de les eleccions i les diferents polèmiques que van protagonitzar la campanya són molt importants per entendre correctament la situació política del país i l'evolució de l'electorat americà.

3.2.1. Context

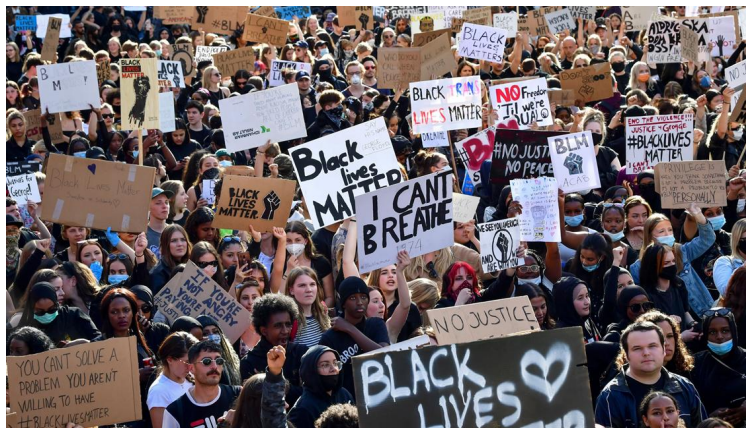
Arribem a la campanya electoral i a les eleccions amb un govern de Trump molt polèmic, la pandèmia del coronavirus i les protestes per la mort de George Floyd entre altres. Al mateix temps les eleccions presidencials van coincidir amb l'elecció dels 34 senadors i de la Càmera de Representants.

La pandèmia del coronavirus va marcar la campanya electoral del 2020. Els Estats Units d'Amèrica van ser un dels països que pitjor ho va passar durant aquesta crisi. La gestió del president no va ser adequada i l'oposició va ser molt dura en aquest aspecte. Aquesta pandèmia juntament amb els aspectes de la sanitat americana van ser unes de les preocupacions socials més importants per als votants.

El 25 de maig de 2020 va morir l'afroamericà George Floyd a mans d'un policia. Aquest succés va tornar a obrir la porta sobre el debat de la brutalitat policial i el racisme. Floyd va morir per asfíxia quan un agent de la policia el va retenir posant el

seu genoll al coll de la víctima durant quasi 9 minuts. Segons les proves aportades i els testimonis George Floyd va repetir uns quants cops que no podia respirar, però l'agent no va fer res. Tot això va provocar una onada de protestes contra la brutalitat policial i en suport al moviment Black Lives Matter (BLM) a tot el món. Aquestes protestes van ser en la seva majoria pacífiques, però també van haver-hi saqueigs a locals, disturbis i enfrontaments amb la policia i fins i tot contra altra gent que no opinava el mateix. Durant el temps que van durar les protestes van morir al menys 30 persones, la majoria per armes de foc o armes blanques. La violència relacionada amb les manifestacions va fer que part de la població les rebutgés, sobretot els republicans. Tot això va provocar més tensió entre la població i els votants del dos partits principals.

Imatge 9. Manifestació en suport del moviment BLM. *Imatge extreta de*

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Faldianews.com%2Fes%2Farticles%2Fpolitics%2Fel-apoyo-black-lives-matter-decrece-mientras-las-protestas-continuan-en-todo-el&psig=AOvVaw3OdL53uQ7yK5D7d5uNtdir&ust=1630768916985000&source=images&cd=vfe&ved=0CAkQjRxqFwoTCKjE0qSO4 ICFQAAAAAdAAAAABAD>

Un altre tema important que va influir en les eleccions i la campanya va ser la tendència demogràfica dels Estats Units, ja que la seva variació també repercuteix en el bipartidisme. Segons les dades del cens dels Estats Units² la població ha crescut un 7,4% respecte al 2010, però la població blanca ha disminuït un 8,6% des de llavors, en canvi la població hispana, afroamericana i asiàtica ha crescut. Aquesta tendència suposa un canvi en el vot americà i és que normalment aquest grups de població solen ser més favorables al Partit Demòcrata.

---

² “2020 Census Statistics Highlight Local Population Changes and Nation’s Racial and Ethnic Diversity”

<https://www.census.gov/newsroom/press-releases/2021/population-changes-nations-diversity.html>

La mort de Ruth Bader jutgessa del Tribunal Suprem també va ser un esdeveniment important durant la campanya electoral. Bader es va convertir en un icona feminista i progressista, la seva relació amb Trump era bastant tensa i estava considerada com un mur que frenava a Trump en les seves decisions. La seva mort va donar-li la oportunitat a Trump de nomenar a un successor en la cort, així el 26 de setembre el president va nomenar a la jutgessa Amy Coney Barrett d'ideologia més conservadora. Aquest nomenament junt amb els altres dos jutges col·locats per Trump anteriorment va suposar un canvi ideològic en la Cort Suprema, trencant els anys d'equilibri ideològic i aconseguint una majoria conservadora de 6 jutges conservadors contra 3 progressistes. Aquest canvi va ocórrer poques setmanes abans de les eleccions i es va considerar com una victòria preelectoral per a Trump perquè tindrà repercussions durant molts anys.

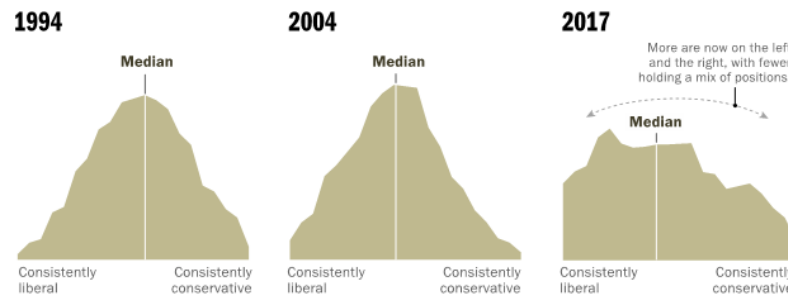
La creixent polarització de la societat americana i el sorgiment de grups d'extrema dreta i esquerra també va influenciar la campanya electoral i les eleccions. Un estudi de Pew Research Center³ es va centrar en aquest succés bastant present en la política actual. L'informe presenta diferents gràfics sobre la divisió de l'electoral entre els dos partits principals del país: el Partit Demòcrata i el Partit Republicà. Les dades d'aquest estudi es basen en unes enquestes realitzades a més de 5000 adults sobre la seva opinió política en diferents aspectes com l'economia, el medi ambient, el govern, aspectes de la societat i la seva visió de l'altre partit. Aquest estudi compara diferents anys, que abarquen desde el 1994 fins al 2017, i la ideologia entre els votants de cada partit en una escala que va de més liberal a més conservador.

---

³ Estudi de Pew Research Center publicat el 5 de novembre de 2017.
<https://www.pewresearch.org/politics/2017/10/05/1-partisan-divides-over-political-values-widen/>

A declining share of Americans holds a mix of liberal and conservative views

Distribution of the public on a 10-item scale of political values

Notes: Ideological consistency based on a scale of 10 political values questions (see methodology).

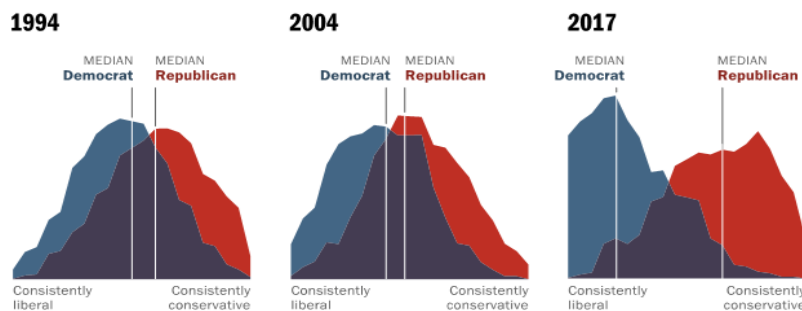
Source: Survey conducted June 8-18, 2017.

PEW RESEARCH CENTER

Imatge 10. Gràfic sobre la distribució de la població políticament. *Imatge extreta de* <https://www.pewresearch.org/politics/2017/10/05/1-partisan-divides-over-political-values-widen/>

Democrats and Republicans more ideologically divided than in the past

Distribution of Democrats and Republicans on a 10-item scale of political values

Notes: Ideological consistency based on a scale of 10 political values questions (see methodology). The blue area in this chart represents the ideological distribution of Democrats and Democratic-leaning independents; the red area of Republicans and Republican-leaning independents. The overlap of these two distributions is shaded purple.

Source: Survey conducted June 8-18, 2017.

PEW RESEARCH CENTER

Imatge 11 . Gràfic sobre la distribució política entre demòcrates i republicans. *Imatge extreta de* <https://www.pewresearch.org/politics/2017/10/05/1-partisan-divides-over-political-values-widen/>

Aquests dos gràfics són el resultat de l'estudi de Pew Research Center. La imatge 10 és un gràfic sobre la distribució de la societat americana en una escala política que va de més liberal a més conservador. En la imatge podem veure tres gràfics, el primer del 1994, el segon del 2004 i el tercer del 2017. En els dos primers gràfics podem observar com tenen una forma piramidal, això significa que la majoria de la població es concentra al mig de l'espectre polític i als extrems se situa molt poca gent, però al gràfic del 2017 podem veure un gran canvi en la seva forma, ha passat de tenir una forma de piràmide a ser més recte, és a dir, ja no té un pic clar. En l'últim gràfic gran part de la població ha deixat d'estar al centre polític i s'ha

desplaçat cap als dos extrems, en aquest moment el ciutadà mitjà ha deixat d'estar al centre de l'espectre polític i ara es troba una mica més a l'esquerra, però aquest canvi ha ocorregut cap als dos extrems la qual cosa ha situat la població americana més a l'esquerra i a la dreta que al centre, creant una divisió ideològica i una polarització a la societat.

La imatge 11 és una altra recopilació de tres gràfics que van des del 1994, el 2004 i el 2017. Aquests gràfics són una distribució de la ideologia dels demòcrates i republicans en una escala política, com més a l'esquerra més liberal o progressista, i com més a la dreta més conservador. En aquesta comparació veiem moltes similituds amb la comparació de gràfics de la imatge 9, perquè demòcrates i republicans són la majoria de la població, però volia afegir també aquest gràfic per poder fer observacions sobre l'evolució ideològica dels dos partits principals d'EUA i dels seus votants. En els dos primers gràfics, 1997 i 2004, veiem que tant demòcrates com republicans es troben al centre polític, els demòcrates al centreesquerra i els republicans al centredreta, els dos grups tenen un pic al centre de l'eix x. L'any 2004 veiem que el pic dels demòcrates es torna una mica pla, però la mitjana no es mou significativament. A partir del tercer gràfic és on veiem un gran canvi, l'any 2017 presenta una forta variació en el demòcrata i republicà mitjà, els dos pics s'han mogut, el demòcrata cap a l'esquerra i el republicà cap a la dreta, els dos partits es troben lluny del centre polític. Tot i que veiem que tots dos s'han mogut, segons el gràfic els demòcrates es troben més a l'esquerra que els republicans cap a la dreta i el seu pic també és més pronunciat que els del partit rival. Aquest desplaçament polític significa que la societat està més polaritzada que anys enrere, i tot i que els motius poden ser molts i fins i tot desconeguts, es podria dir que les eleccions del 2016 i l'elecció de Trump va accelerar aquest procés.

Com a conseqüència de la creixent polarització política en la societat americana han anat creixent grups i organitzacions d'ideologia ultra. Aquests grups han protagonitzat diferents enfrontaments entre ells i diverses manifestacions durant els últims anys, tant de grups d'extrema esquerra com d'extrema dreta.

Per situar un punt de partida a la creixent popularitat d'aquests grups hem de fer referència a la manifestació de Charlottesville o la manifestació Unite the Right (Unid

a la dreta) el 2017. Aquesta manifestació va ocórrer a Charlottesville durant els dies 11 i 12 d'agost i es van reunir centenars de manifestants d'extrema dreta que protestaven contra l'enderrocament de l'estàtua del general de l'exèrcit confederat Robert E. Lee. Durant aquesta manifestació es van concentrar a la ciutat més d'un centenar de persones relacionades amb grups d'extrema dreta que anaven des de supremacistes blancs, nacionalistes, neoconfederats, neonazis, etc. Aquests manifestants portaven simbologia diversa com banderes dels Estats Confederats, banderes nazis, pancartes amb missatges d'odi, també feien càntics racistes i antisemites, a més alguns participants portaven armes. Com a resposta va haver-hi una contramanifestació i quan es van trobar els dos grups hi va haver disturbis. Els disturbis van acabar amb 3 morts i més de trenta ferits, la majoria quan un cotxe va atropellar als contramanifestants matant a 1 persona, els altres dos morts van ser dos tripulants d'un helicòpter de la policia que es va estavellar. Aquesta manifestació va significar un abans i un després en la dreta americana configurant així la nova alt-right o dreta alternativa. Davant d'aquest succés, i la poca importància que li va donar el president Trump, molts grups i milícies armades d'aquesta alt-right i d'extrema dreta van anar guanyant popularitat i van començar a organitzar-se millor que abans, alguns d'aquests grups són Proud Boys, Patriot Front, el moviment Boogaloo i Oath Keepers entre altres.

Imatge 12 . Manifestació d'extrema dreta a Charlottesville, 2017. *Imatge extreta de* <https://abcnews.go.com/US/happen-charlottesville-protest-anniversary-weekend/story?id=57107500>

Aquest esdeveniment va ser molt important per l'evolució d'aquests grups d'extrema dreta i també de l'organització de grups contraris als anteriors. Conèixer aquests grups serà important per veure qui va participar en l'assalt al Capitoli.

Els Proud Boys (nois orgullosos) són un dels grups d'extrema dreta als EUA més populars. És una organització d'extrema dreta o de la dreta alternativa formada només per homes i fundada el 2016 per Gavin MacInnes. Es descriuen com a "xovinistes occidentals" i utilitzen la violència política com a medi per aconseguir els seus objectius. L'actual líder de l'organització és Enrique Tarrio, empresari i polític del Partit Republicà i director del grup "Latinos por Trump". Durant els seus anys en actiu han protagonitzat diverses manifestacions i disturbis sobretot a la ciutat de Portland on han tingut diversos enfrontaments amb el grup Antifa. Durant el 2020 van protagonitzar diverses manifestacions, enfrontaments amb altres grups d'ideologia contrària a la seva i mobilitzacions durant la campanya electoral per donar suport al candidat republicà, també van participar en l'assalt al Capitoli. El líder dels Proud Boys es va entregar a la policia el 6 de setembre de 2021 per cremar una pancarta de BLM i altres càrrecs relacionats amb altres disturbis.

Imatge 13 . Els Proud Boys durant una manifestació. *Imatge extreta de*

<https://www.nbcnews.com/news/us-news/black-lives-matter-signs-burned-d-c-churches-police-investigate-n1251050>

Continuem amb el moviment Boogaloo (no és un grup, sinó un moviment d'ideologia no gaire clara). Aquest moviment està relacionat amb la dreta alternativa però en les seves files podem trobar gent de diverses ideologies, des de llibertaris i anarquistes

fins a neonazis o veterans de l'exèrcit descontents amb el govern. El seu objectiu principal és preparar-se per a una segona guerra civil i la consegüent caiguda del sistema actual dels Estats Units. Aquest grup és principalment antigovernamental i també és considerat una milícia armada, ja que els seus membres defensen el dret a portar armes i les solen portar en els seus actes. No és un moviment amb una organització estructurada i ben definida, sinó que, es solen organitzar per internet i les diferents xarxes socials. Els seus membres coneguts com a "Boogaloo Boys" solen anar vestits amb camises hawaianes i uniformes militars per identificar-se, a més de portar armes.

Antifa és un moviment polític d'esquerres que opera als Estats Units i a la resta del món. És un moviment progressista, antifeixista i antiracista principalment, però el seu gran nombre d'activistes i de membres fa que la seva ideologia sigui molt àmplia, abastant així tota l'esquerra, per això és considerada per molta gent com un moviment d'extrema esquerra. Alguns dels seus membres més extremistes tenen punts de vista anarquistes i comunistes i una visió antigovernamental i anticapitalista. És un moviment descentralitzat i opera mitjançant diferents grups situats per tot el món. Utilitzen mètodes tant violents com no violents, que van des d'una simple campanya d'informació fins a enfrontaments directes amb les forces de seguretat o altres grups d'ideologia contrària. El moviment Antifa als EUA ha tingut un paper important durant les protestes de BLM i algunes protestes contra Trump i ha protagonitzat diferents enfrontaments al llarg dels anys.

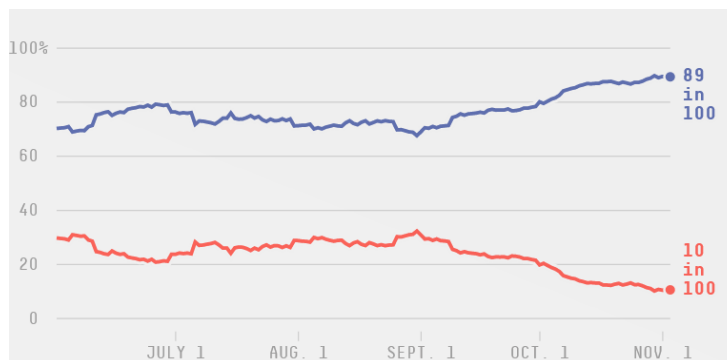

Imatge 14 . Manifestants del moviment Antifa. *Imatge extreta de* <https://www.theweek.in/news/world/2020/06/02/what-is-antifa-the-left-group-trump-terrorists-history-anti-fascist-mussolini.html>

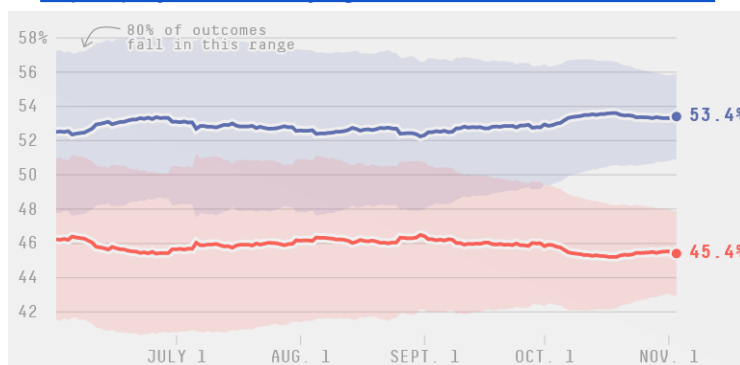
3.2.2. Enquestes

També és important analitzar quines eren les prediccions dels experts i dels mitjans de comunicació sobre els resultats de les eleccions, per això utilitzaré diferents enquestes de diferents medis per comprovar quina era la moda i si hi havia grans diferències entre unes enquestes i altres.

La narrativa predominant en les prediccions i les enquestes polítiques era la victòria de Biden, la majoria donaven una victòria clara al candidat demòcrata i només algunes situaven al candidat republicà per damunt i amb un resultat molt just. Per exemple l'enquesta d'USC Dornsife Daybreak feia una estimació on Biden guanyava amb el 54% dels vots, en canvi, Trump obtenia el 43%-42% dels vots amb una diferència d'11%-12%. Una altra enquesta de Morning Consult li donava a Biden el 52% dels vots i a Trump el 43%. Per l'altra part tenim enquestes com la de Rasmussen Reports que li donava la victòria a Trump amb un 48% dels vots contra un 47% a Biden.

Imatge 15 . Probabilitats de victòria de cada candidat. *Imatge extreta de* <https://projects.fivethirtyeight.com/2020-election-forecast/>

Imatge 16 . Enquesta sobre el percentatge de vot de cada candidat. *Imatge extreta de* <https://projects.fivethirtyeight.com/2020-election-forecast/>

FiveThirtyEight⁴ s'ha dedicat a recollir informació de diferents enquestes, prediccions i simulacions d'eleccions i ha elaborat gràfics com els de les imatges 15 i 16. En aquest cas la imatge 15 és un gràfic on surten les possibilitats de guanyar de cada candidat, les possibilitats són favorables a Biden des del principi de la campanya i observem que finalment l'1 d'octubre Biden tenia una probabilitat de guanyar del 89% enfront de l'11% de Trump. La imatge 16 és un gràfic que recopila els resultats de diferents enquestes sobre el percentatge de vot als dos candidats principals. Igualment que en l'anterior gràfic Biden comença amb un clar avantatge sobre el seu rival republicà, finalment l'1 de novembre el candidat demòcrata obtindrà un 53,4% del vot popular d'acord a la mitjana de les enquestes.

Tot i el clar avantatge de Biden sobre Trump les eleccions encara no estaven decidides. Després de les anteriors eleccions la credibilitat de moltes enquestes va caure en haver fallat el resultat de les eleccions del 2016, en que les enquestes presentaven a Hillary Clinton com la favorita per guanyar-les i Trump no tenia moltes possibilitats, però, tot i que Trump no va guanyar el vot popular sí que va aconseguir el major nombre d'electors al Col·legi Electoral, guanyant així les eleccions i deixant en ridícul les enquestes que pronosticaven la seva derrota.

3.3. Resultats

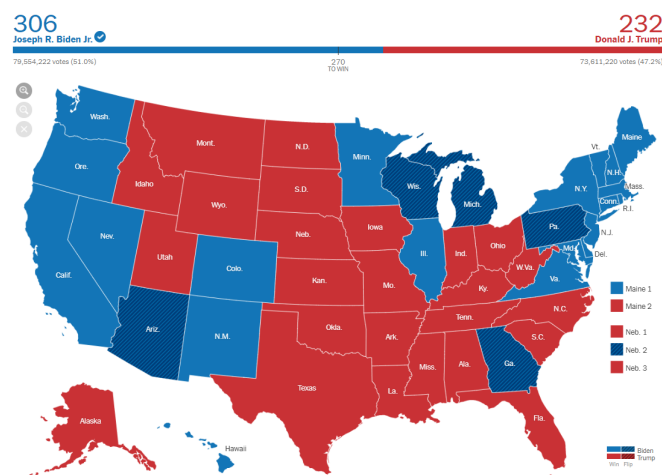
El 7 de novembre de 2020, quatre dies més tard de les eleccions, es va confirmar la victòria de Joe Biden, el candidat demòcrata. Finalment, el 14 de desembre Biden va ser oficialment elegit president. A les eleccions hi va haver una participació del 66,7%, una de les més altes a la història dels Estats Units. La gran participació en les eleccions va significar la victòria de Biden, que va guanyar tant en vot popular com en el Col·legi Electoral, aconseguint 81 milions de vots, el 51%. Trump, en canvi, va aconseguir 74 milions de vots, el 47%. Els dos candidats van convertir-se en el primer i segon candidat més votats de la història de les eleccions dels Estats

---

⁴ FiveThirtyEight és un lloc web propietat de ABC News que es dedica a fer anàlisis polítics, econòmics i esportius. <https://projects.fivethirtyeight.com/2020-election-forecast/>

Units, això significa que tot i haver perdut, Trump va millorar en nombre de vots respecte a les eleccions anteriors.

La victòria de Biden va ser més ajustada de la que s'havia previst. El candidat demòcrata es va fer amb 306 vots electorals contra el 232 del seu rival. Els estats d'Arizona, Wisconsin, Pennsilvània, Geòrgia i Michigan van ser claus per la victòria de Biden, estats on anteriorment va guanyar Trump. Biden va ser més fort a les ciutats que Trump, això també va tenir molta importància en el seu triomf, ja que en les zones rurals Trump té molta força, i això es va traduir en una victòria en la majoria de comtats, però la diferència de població entre les zones rurals i urbanes va ser clau pel triomf demòcrata. Altres factors decisius per aquesta victòria electoral van ser el vot per correu, el vot hispanic i el vot negre favorables a Biden.

Imatge 17 . Enquesta sobre el percentatge de vot de cada candidat. *Imatge extreta de <https://www.nytimes.com/2020/11/19/learning/whats-going-on-in-this-graph-2020-presidential-election-maps.html>*

Després de conèixer els resultats, Trump es va negar a acceptar la seva derrota. En les seves declaracions va acusar als demòcrates de "fer trampes" mitjançant el vot per correu, i va catalogar les eleccions com a frau. En un últim intent per conservar el seu poder el republicà va començar una batalla legal per intentar demostrar aquest frau, però la majoria de les proves aportades pels advocats republicans no van ser acceptades o no tenien suficient força per demostrar el suposat frau, en conclusió, no es va encontrar cap irregularitat que el pogués demostrar. També va

animar als seus seguidors a convocar manifestacions i a no acceptar els resultats. Aquesta reacció va preocupar a una part de la població i dels mitjans de comunicació internacionals perquè van ser una ofensiva contra la democràcia americana.

4. L'ASSALT AL CAPITOLI

Una vegada analitzada la política americana i la seva situació en l'actualitat es pot explicar millor l'assalt al Capitoli i les conseqüències que va causar a nivell polític i social. Per poder comprendre de la millor manera possible l'assalt començaré parlant del Capitoli subratllant la seva importància com a edifici institucional als Estats Units, després veurem la reacció de Trump als resultats electorals i el que va provocar la seva reacció, i a continuació analitzaré l'assalt mateix: les causes de l'esdeveniment, els participants, la resposta de la policia, les conseqüències, etc.

Primer de tot, com ja he dit, abans de parlar de les causes i del què va passar, faré una petita introducció sobre el Capitoli, perquè no podem entendre el significat de l'assalt si no coneixem la rellevància de l'edifici que van assaltar.

El Capitoli dels Estats Units d'Amèrica es troba a Washington D.C, la capital del país. En el Capitoli es troben les dues cambres del Congrés dels Estats Units d'Amèrica, a l'ala nord està situat el Senat i a la sud la Cambra de Representants, és a dir, és un dels edificis institucionals més importants del país.

Imatge 18. El Capitoli dels Estats Units d'Amèrica. *Imatge extreta de* <https://www.hisour.com/es/u-s-capitol-washington-dc-united-states-16675/>

4.1. Causes

Abans de començar directament amb tota l'acció de l'assalt, hem de conèixer una mica més les causes d'aquest. Els punts anteriors ja han servit com a introducció al tema, i gràcies a ells podem conèixer més la política americana i la seva societat, això ja ens ha fet a la idea sobre la situació actual i moltes de les causes de l'incident que va ocórrer a principis del 2021. En aquest apartat recopilaré les causes més importants de l'assalt per poder tenir una visió més àmplia de la situació i així poder arribar a una millor conclusió.

Les causes de l'assalt al Capitoli no són recents, sinó un cúmul de diferents raons que vénen donades de fa anys. Això ho hem vist en l'apartat del context de la campanya electoral. La polarització de la societat americana, tot i que en els últims anys és quan més ha augmentat, és resultat d'un llarg procés d'uns quants anys, resultat de les crisis econòmiques i socials que han marcat els últims anys. És tracta d'un procés que no és únic dels Estats Units, sinó que també s'està produint a Europa des de fa un temps. A aquesta polarització creixent a la societat li faltava un detonant, que va ser les eleccions de 2016, amb l'aparició de Trump. Des de llavors la violència política i les manifestacions han crescut respecte a les últimes dècades (cal fer una diferenciació de la societat actual amb la de fa uns anys, tot i que que la violència política ha crescut, no ho ha fet al nivell d'altres èpoques de la història dels EUA o d'Occident en general, on les manifestacions eren molt més violentes i la violència política era més habitual).

Com ja hem vist, la polarització de la societat americana, les crisis i l'aparició de Trump políticament van ser algunes de les causes de l'incident, però la causa directa de l'assalt va ser la reacció de Trump davant del resultat de les eleccions del 2020. Com ja he explicat, Trump no va acceptar la derrota i llavors va denunciar un suposat frau electoral. Molts republicans li van donar suport i no van acceptar els resultats de les eleccions. A tot el país es van produir diferents manifestacions que denunciaven el suposat frau i aclamaven a Trump com a president, però sense gaire

transcendència. Així arribem al 6 de gener del 2020, quan en el Capitoli estava programada la reunió per certificar els vots del Col·legi Electoral i els resultats, com a resposta de Trump i els seus seguidors es va anunciar un míting de Trump i una manifestació a Washington, als afores del Capitoli, el mateix dia que feien la reunió. L'anomenada marxa "Save America" estava programada pel 6 de gener, però des del dia anterior es van anar reunint milers de simpatitzants a la ciutat per començar la marxa cap al Capitoli. Aquesta marxa és el que va precedir l'assalt al Capitoli. A part de la "Save America March", ja es van veure des de dies anteriors amenaces públiques i plans per evitar la certificació del vot per part de grups republicans i d'extrema dreta.

4.1.1. Save America March

La marxa "Save America" (la marxa per salvar Amèrica) va ser la manifestació que va precedir als disturbis del Capitoli el 6 de gener de 2021. Aquest acte va ser organitzat per diferents organitzacions relacionades amb Trump i sectors de la dreta del país com "Women for Trump", també van ajudar a organitzar l'acte i a anunciar-ho periodistes i "influencers de la "alt-right" com Alex Jones, un presentador de ràdio conegut per les seves teories conspiratives. La marxa es va organitzar amb setmanes d'antelació, sobretot utilitzant les xarxes socials, on els partidaris de Trump i ell mateix anunciaven l'acte i animaven a participar a tothom que cregués que hi va haver frau electoral en les eleccions del 2020. La majoria de la propaganda era per fer una manifestació pacífica per la ciutat, però en diferents fòrums d'internet i grups extremistes circulaven imatges i plans per generar disturbis prop del Capitoli, alguns van planificar la seva presa i els més extremistes parlaven d'iniciar una guerra i assassinar als polítics que van assistir a la reunió.

Dies abans del 6 els partidaris de Trump i els manifestants es van començar a mobilitzar cap a Washington, van sortir caravanes des de tots els estats per assistir a l'acte. El dia anterior a l'esdeveniment principal, és a dir, el 5 de gener, es van organitzar diversos actes a Washington, com el de la Freedom Plaza, on s'hi van fer mítings per part de polítics i partidaris de Trump, en ells també va participar Alex Jones. El matí del 6 de gener els manifestants es van concentrar al Monument a

Washington i en l'Elipse. Al llarg del matí diferents persones van fer intervencions i discursos en un escenari per animar als manifestants i defensar les seves idees polítiques, fent èmfasi en el suposat frau electoral. Hi van participar dos fills de Trump, el seu advocat i el mateix Donald Trump. Els discursos escoltats als diferents mítings tenien connotacions violentes i molts parlaven de salvar el país, alguns centraven el seu discurs en el suposat frau i també nomenaven a polítics demòcrates i fins i tot republicans als quals anomenaven traïdors. Trump va fer un discurs llarg i potent on deia que mai es rendiria i animava als seus seguidors a salvar Amèrica i a marxar cap al Capitoli, també li va dir al seu vicepresident Pence, que havia de presidir la sessió, que anul·lessin els resultats. Aquests discursos van encendre al públic i s'escoltaven crides violentes o d'assaltar el Capitoli entre alguns dels manifestants. Entre les 11:00 i les 13:00 hores es van començar a reunir els manifestants als afores del Capitoli.

Imatge 19. Manifestants pro-Trump a la Save America March. *Imatge extreta de* <https://slate.com/news-and-politics/2021/01/us-capitol-riot-videos-photos-inside.html>

4.2. Esdeveniments

A les 13:00 (EST) va iniciar la sessió del Congrés per certificar el vot del Col·legi Electoral, Pence junt amb altres republicans que assistien a la sessió es van negar a oposar-se als resultats, desobeint a Trump, que li va demanar que anul·lés els resultats per un suposat cas de frau electoral. Minuts abans de l'inici de la sessió es van començar a formar els primers grups d'assaltants als afores del perímetre del

Capitoli formats per membres de Proud Boys. A mesura que anaven passant els minuts s'anaven afegint grups més grans amb membres d'altres grups d'extrema dreta i dels manifestants pro-Trump que arribaven de la Save America March.

A les 13:00 hores (EST) van començar els primers intents d'entrar a l'edifici institucional, llavors van començar els primers enfrontaments entre manifestants i policies a l'oest del perímetre del Capitoli. En un primer lloc els assaltants van ser detinguts per un cordó policial molt escàs, però a poc a poc començaren a guanyar metres apropant-se a les entrades. Davant la situació es va decidir evacuar els diferents edificis del complex del Capitoli, i les sessions de la Cambra de Representants i del Senat van ser interrompudes per seguretat. A fora continuaven concentrades centenars de persones que anaven arribant a poc a poc, en alguns llocs hi havien enfrontaments amb la policia, en altres punts del Capitoli els manifestants només estaven aturats davant de la policia, onejant les seves banderes i pancartes.

Imatge 20 i 21. Manifestants pro-Trump rodejant el Capitoli i enfrontaments entre la policia i els assaltants. *Imatges extretes de <https://atalayar.com/en/content/assault-washingtons-capitol-pictures> i <https://www.dw.com/es/al-menos-cuatro-muertos-y-14-polic%C3%ADas-heridos-en-asalto-al-capitolio-de-eeuu/a-56153913>*

Després d'una hora d'enfrontaments amb la seguretat de l'edifici, part dels simpatitzants de Trump van començar a entrar al Capitoli. Els assaltants van superar fàcilment la seguretat del Capitoli gràcies a la seva superioritat numèrica, i la policia va haver de retirar-se dins de l'edifici per la seva seguretat, deixant passar a gran part de la massa de manifestants que hi havia. Una vegada acabats els enfrontaments fora de l'edifici els assaltants ho van tenir més fàcil per entrar al

Capitoli, aquests ho feien a peu per les entrades o escalant els murs, per les finestres, etc. Dins del recinte van continuar els conflictes amb les forces de seguretat, en un dels moments de major tensió, on un grup de seguidors pro-Trump intentava passar per una porta bloquejada per un grup de policies, un dels policies va disparar als manifestants, donant-li a Ashli Babbitt, una veterana de l'exèrcit de 35 anys, que va morir poc després a l'hospital.

Els manifestants van irrompre en l'edifici i van estar durant unes hores recorrent els passadissos i les diferents oficines dels polítics, també van entrar al National Sanctuary Hall, al Senat i a altres cambres del Capitoli. Els assaltants van campar a plaer pel complex, alguns assaltants van robar material de les oficines, com el faristol de la Cambra de Representants, uns altres es feien fotos dins del recinte exhibint les seves banderes i pancartes, es va destruir mobiliari de l'edifici i alguns documents relacionats amb les eleccions. Els manifestants cantaven consignes de tota mena, com "Fight for Trump" (lluiteu per Trump) o "Stop the steal" (aturin el robatori). Dins del Capitoli els polítics, funcionaris i policies es van refugiar en algunes oficines del recinte, es van bloquejar les entrades i es va prohibir l'entrada i sortida als edificis.

Imatges 22 i 23. Manifestants pro-Trump entrant al Capitoli i dintre d'ell. *Imatges extretes de* <https://atalayar.com/en/content/assault-washingtons-capitol-pictures> i https://www.thelcn.com/news/local/gillibrand-details-attack-on-u-s-capitol-from-the-inside/article_a3331167-214e-555c-8761-799bc320a4c6.html

Al voltant de les 16:00 hores es començà a mobilitzar a la Guàrdia Nacional i a altres efectius de la policia per evacuar l'edifici i controlar la situació, ordre aprovada per vicepresident republicà Pence. En total es van enviar membres de la Guàrdia

Nacional de Virgínia, de Maryland i tots els efectius de la Guàrdia Nacional del Districte de Columbia (1100 efectius), a més de la Policia Estatal de Maryland i uns 200 efectius de la Policia Estatal de Virginia. A més, altres efectius de les diferents forces de seguretat estaven preparades per ser desplegades en qualsevol moment com la Guàrdia Nacional de Nova Jersey. Cap a les 16:30 (EST) van ingressar els primers antidisturbis al complex del Capitoli, es van evacuar als senadors, als empleats i als responsables dels mitjans de comunicació juntament amb els certificats dels vots del Col·legi Electoral pels túnels que hi ha sota del Capitoli. Els agents també es van dedicar a treure als manifestants de dintre de l'edifici i dels seus voltants utilitzant granades de fum. Finalment, a les 17:40 (EST), després de més de 4 hores d'assalt, es va anunciar que el Capitoli era segur i la Guàrdia Nacional tenia el control de l'edifici. A les 18:00 es decretà el toc de queda a Washington per Muriel Bowser, l'alcaldeessa del Districte de Columbia.

Durant l'assalt van haver-hi alguns moments de molta tensió com el que ja he explicat. Aquests moments de violència van deixar un total de 5 morts, 4 simpatitzants de Trump i un policia, a més dels 4 policies que s'han suïcidat després d'estar de servei durant la defensa del Capitoli. El nombre de ferits no es sap amb claredat, però les aproximacions diuen que hi van haver uns 140 oficials ferits. Respecte als detinguts, el Departament de Justícia va confirmar a finals d'abril unes 410 persones detingudes, i que investigant presentar càrrecs a un centenar més, elevant el número a més de 500 persones. Aproximadament uns 60 detinguts formaven part de grups d'extrema dreta. Els detinguts es van enfrontar a delictes menors i segons el diari The Guardian més del 70% dels acusats van ser posats en llibertat a l'espera de judici.

Imatge 24. Tropes de la Guàrdia Nacional enfront del Capitoli. *Imatge extreta de* <https://www.politico.com/news/2021/01/07/pentagon-national-guard-washington-455822>

Altres incidents relacionats amb l'assalt són les bombes o dispositius explosius que es van trobar en altres edificis propers al Capitoli. Unes hores abans de l'assalt al Capitoli es van trobar dues bombes casolanes, una al Comitè Nacional Republicà i l'altra al Comitè Nacional Demòcrata. Aquests dispositius van ser col·locats el dia 5 de gener per un mateix individu que encara es troba sense identificar. També es va identificar una altra bomba als terrenys del Capitoli que va ser detonada de manera segura més tard per un esquadró d'artificiers.

4.2.1. Participants

En l'assalt al Capitoli van participar uns quants milers de persones d'ideologia diversa i dels diferents estats dels EUA. L'assalt va estar protagonitzat per diversos seguidors de Trump i de grups d'ultradreta i d'ideologies semblants, tot i que en un moment es va dir que l'atac havia estat planificat per membres d'Antifa, però es pot comprovar per la gran magnitud de documents gràfics i pels detinguts, que els participants no formaven part d'Antifa, sinó d'altres grups o moviments. L'assaltant mitjà era un home blanc de mitjana edat i de classe mitjana, la majoria d'ells estaven vinculats a grups d'ultradreta o eren seguidors de Trump i compartien teories conspiratives sobre les eleccions de 2020 o altres temes en les xarxes socials. Una altra dada important és que s'aproxima que un 20% dels participants eren veterans de l'exèrcit, quan els veterans són al voltant del 7% de la població americana total. A

més, també va participar personal de la policia o de l'exèrcit en actiu, un mes després de l'assalt es van suspendre uns 40 oficials del servei.

En aquest apartat faré un anàlisi dels participants i els símbols vistos en l'atac al Capitoli per poder comprendre millor les seves intencions i motius.

El primer grup del que parlaré és el més obvi i el més gran, els "trumpistes". Els "trumpistes" són els ultres o seguidors de Trump, podríem dir que els trumpistes són el que van votar als republicans no per ser el Partit Republicà, sinó per ser el partit de Trump. En ser un grup molt ampli i sense una organització ni ideologia política clara és molt difícil definir les seves idees, simplement tenen un punt d'unió que seria Trump, però alguns politòlegs han intentat definir més exactament a aquests seguidors de Trump. Per exemple, pel politòleg Peter J. Katzenstein el trumpisme, la ideologia dels trumpistes, es pot definir en tres idearis principals o pilars: religió, nacionalisme i raça. Durant l'assalt els podem reconèixer perquè portaven banderes americanes o de Trump amb diferents eslògans com el famós "Make America Great Again" o gorres amb la mateixa frase.

Imatge 25. Banderes americanes, de Gadsen i de Trump. *Imatge extreta de*

<https://www.thedp.com/article/2021/01/penn-donald-trump-amy-gutmann-condemn-assault-capitol>

Després dels seguidors de Trump trobem un ampli ventall de grups, moviments i organitzacions d'extrema dreta o d'ideologies similars. Durant l'assalt al Capitoli van participar seguidors de Three Percenter, Black Hebrew Israelites, America First Movement, el moviment Boogaloo, Proud Boys, Stop The Steal Movement, Blue

Lives Matter, Patriot Movement, QAnon, Tea Party movement, Oath Keepers, Traditionalist Worker Party, Groyper Army, NSC-131, N-AM, etc. A més dels assaltants individuals amb ideologies de tota mena, com supremacistes blancs, "nacionalistes cristians", neo-nazis, neo-confederats, etc. Això fa que hi hagi una gran diversitat entre els assaltants al Capitoli, per això faré una petita descripció de cada grup, o almenys dels més importants per poder conèixer les seves intencions i si hi havia alguna relació entre ells.

Un dels grups més importants dels que van participar en l'assalt és el grup dels Proud Boys, organització de la qual ja vaig parlar anteriorment. Els Proud Boys van arribar al dia del assalt amb una disputa interna i diferents problemes que van dificultar la seva participació i organització durant l'assalt. El 4 de gener, dos dies abans de l'incident, el seu líder, Enrique Tarrio, va ser detingut per la policia per un delictes de destrucció de la propietat després de cremar una pancarta amb el lema "Black Lives Matter". Finalment, Enrique Tarrio va ser condemnat a 155 dies de presó. La detenció del seu líder va comportar una desestabilització en el grup i va fer que molts integrants no participessin en la manifestació a favor de Trump i en el posterior assalt. Tot i que els Proud Boys no es trobaven en la millor situació, més de seixanta dels seus membres van participar en l'assalt. Als Proud Boys se'ls atribueix gran part de l'organització de l'assalt, els seus membres van planificar l'assalt al llarg dels dies anteriors i, durant l'assalt, els seus membres es van comunicar amb ràdios i walkie-talkies, a més, en molts vídeos es pot veure com comencen part dels disturbis amb la policia i porten diferents armes improvisades. La seva participació va resultar en 19 persones amb relació amb els Proud Boys acusats amb càrrecs federals, 4 dels seus líders acusats per conspiració entre altres.

Els Oath Keepers i els Three Percenters són dos grups paramilitars d'ultradreta diferents, però amb una gran vinculació entre ells, van ser fundats el 2009 i el 2008 respectivament. Aquests són dos grups paramilitars d'ultradreta i antigovernamentals que compten amb més de 30 mil membres aproximadament entre els dos (les dades no es coneixen amb seguretat). Els seus membres són normalment veterans de l'exèrcit i de la policia, encara que també hi ha membres en actiu, i operen a tots els EUA i en part de Canadà. Three Percenters és considerat el

grup extremista més gran a Canadà. Els dos grups, tot i tenir algunes diferències com la manera en la que s'organitzen o en alguns aspectes polítics, són bastant similars, fins i tot alguns membres de cada grup són exmembres de l'altre. Cada grup té els seus símbols i història que els representa, respecte als Oath Keepers, solen portar gorres, samarretes o pegats amb el nom del grup i van vestits militarment, el grup Three Percenters sol estar representat pel nombre romà III i també van vestits amb robes militars perquè són dos grups paramilitars o de milícies. Es coneix la intervenció dels dos grups en l'assalt gràcies a la gran quantitat de material gràfic. Els dos grups van estar organitzant l'atac prèviament per canals de missatges com Telegram o per les xarxes socials. Es creu que va participar un grup de 30 a 40 membres dels Oath Keepers, dels quals 8 o 10 es van infiltrar dins del Capitoli amb material paramilitar i es van organitzar i comunicar mitjançant dispositius portàtils. No es coneix el nombre exacte de membres de Three Percenter que van participar en l'assalt, però els dos grups van participar de manera semblant i de manera organitzada entre ells. Segons els fiscals, membres dels dos grups van tenir diferents converses per planificar l'atac els dies anteriors i es creu que hi va haver una triple aliança amb els Proud Boys per multiplicar la seva força. En total 9 presumptes membres dels Oath Keepers i 6 dels Three Percenters van ser acusats federalment de conspiració per la seva participació en l'assalt al Capitoli.

Imatge 26 i 27. Membres dels Oath Keepers i una bandera dels Three Percenters. *Imatges extretes de*

<https://www.reuters.com/legal/government/fourth-person-linked-oath-keepers-pleads-guilty-role-capitol-attack-2021-07-20/>

<https://abcnews.go.com/US/symbols-hate-extremism-display-pro-trump-capitol-siege/story?id=751776>

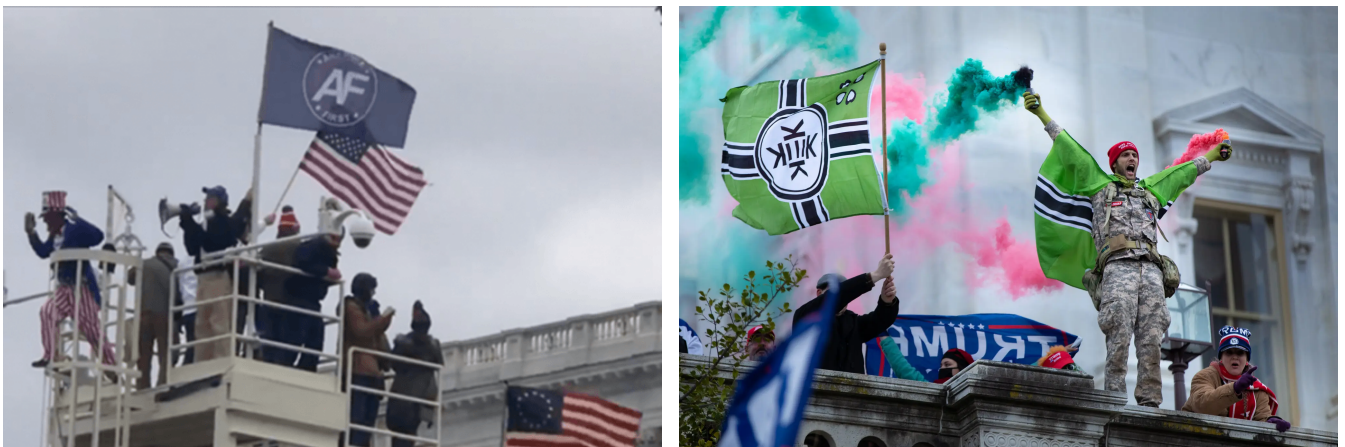
No sols grups paramilitars van participar en l'assalt al Capitoli, sinó que també un munt de grups, partits i moviments polítics d'ultradreta o similars es van presentar en el Capitoli. Molts d'aquests moviments estan relacionats amb diferents teories de la conspiració, Internet o pensaments neonazis. Un dels grups més importants d'aquest apartat és QAnon, que és una de les teories de conspiració principals als Estats Units relacionada amb l'extrema dreta. Però de QAnon parlaré més endavant, primer em centraré en altres grups o moviments menys importants o amb menys relació amb l'assalt. Entre aquests trobem al moviment Boogaloo, del que ja he parlat amb anterioritat, que tot i no estar totalment en acord amb Trump, es van veure alguns membres participant en l'atac. Segons un d'ells, uns quants grups de seguidors del moviment Boogaloo van intentar aprofitar el descontrol per poder atacar el govern federal i així avançar en els seus objectius de derrocar l'estat i provocar una nova guerra civil. Altres moviments rellevants com America First també van tenir una certa importància en l'assalt. America First fa referència a una política i eslògan de Trump, on posa per davant de tot a Amèrica i als americans. Aquest moviment engloba diferents grups i actes polítics, els principals són l'America First Political Action Conference, una conferència política anual que reuneix diversos noms importants de la dreta alternativa i el podcast America First, ambdós són liderats pel youtuber i comentarista polític de 23 anys Nick Fuentes, un influencer de l'extrema dreta i de la dreta alternativa. Tot i que Nick Fuentes ha negat ser part de la dreta alternativa o de ser un supremacista blanc, és descrit per diversos periodistes d'aquesta manera, a més de ser acusat d'antisemita, anti-LGTB, racista, etc; per alguns dels seus comentaris i ser un dels principals propagadors de les teories d'extrema dreta als Estats Units. Nick Fuentes va estar present al míting de Unite The Right, anteriorment mencionat al treball, i el dia 6 de 2021 va estar present durant l'atac al Capitoli, unes hores abans va fer un discurs a la Freedom Plaza cap als seus seguidors per encoratjar-los a lluitar pel seu país. Seguint amb Nick Fuentes podem parlar també dels Groypers o Groypers Army (exèrcit de Groypers), un grup d'Internet que es dedica a provocar i trolejar⁵ per Internet i a les xarxes social com Twitter. Nick Fuentes és considerat el fundador d'aquest grup o exèrcit virtual, els Groypers són descrits com nacionalistes blancs, homòfobs,

---

⁵ Definició de trolejar: Atacar una persona, un organisme o un determinat contingut en línia mitjançant la publicació a internet de continguts deliberadament provocatius o controvertits, sovint en forma de missatges a les xarxes socials.

feixistes, antisemites i d'extrema dreta, són considerats part de l'anomenada dreta alternativa. Els Groypers no tenen una organització concreta ni unes normes a seguir, formen part d'Internet des d'aproximadament el 2015, però no van guanyar popularitat fins després de la victòria de Trump al 2016 i el grup es va oficialitzar, per dir-lo d'alguna manera, el 2019, quan ells mateixos es van començar a anomenar d'aquesta manera. Aquest grup utilitza diversos símbols com la caricatura de la granota Pepe (Pepe the Frog), una caricatura que aquests grups s'han apropiat i mitjançant edicions de la caricatura original creen els seus avatars o imatges per provocar. Un altre símbol important és la bandera de "Kekistan", un país fictici ideat per diversos usuaris de 4chan, una xarxa social, la bandera té una estètica semblant a algunes banderes nazis i normalment és utilitzada per usuaris d'extrema dreta. Els Groypers es van dedicar a publicar propaganda a favor de l'assalt al Capitoli i a demanar mobilitzacions per atacar el Capitoli, alguns dels seus membres van participar en l'assalt, però no es pot conèixer amb molta exactitud perquè la majoria dels seus membres a les xarxes socials es mantenen anònims.

Imatges 28 i 29. Banderes d'America First (AF) i de Kekistan. *Imatges extretes de*
<https://www.adl.org/blog/nicholas-j-fuentes-five-things-to-know> i
<https://www.nytimes.com/2021/01/13/video/extremist-signs-symbols-capitol-riot.html>

A l'assalt van participar més grups i moviment no tan importants com els anteriors, per exemple membres del moviment "Stop the Steal" ("Atureu el Robatori/Frau"), una campanya en defensa de Donald Trump, que comparteixen la teoria del frau electoral a les eleccions de 2020; de Patriot movement, un moviment polític que engloba diferents grups, partits i moviment polítics nacionalistes i d'ultradreta; de

Blue Lives Matter (les vides blaves importen), un moviment generat com a resposta al Black Lives Matter que defensa els ideals de la policia; del Tea Party (el Partit del Te) movement, un moviment conservador i llibertari, el seu nom fa referència al Motí del te de Boston, on els colons estatunidencs van protestar contra els impostos al te, o del Moviment Nacional-Socialista als EUA, el Traditionalist Worker Party i National Social Club (NSC-131) els tres d'ideologia neonazi.

QAnon, pot ser un dels grups més importants dels que van participar en l'assalt, aquest en realitat no és un grup organitzat sinó una teoria conspirativa que engloba i reuneix a molts membres d'altres grups i moviments. QAnon, normalment representat només per una Q, és una de les teories de la conspiració més importants als EUA impulsada per alguns sectors de la dreta. Aquesta té diferents teories, però la principal i més important és la teoria que hi ha una elit mundial o un "estat profund" format per famosos, milionaris, grans empresaris, actors de Hollywood, polítics del Partit Demòcrata i un llarg etcètera, que realitzarien actes de pedofília, rituals de sang, tràfics de menors, canibalisme i són adoradors de Satan. Alguns dels noms més importants que vinculen a aquesta elit són George Soros, el papa Francesc, Barack Obama o Hillary Clinton. Aquest grup que controla el món des de l'ombra estaria conspirant contra els EUA i Occident en general, i per això han d'acabar amb Trump i, per tant, Trump estaria liderant una guerra secreta contra ells. Altres teories de QAnon tracten sobre l'11S, l'assassinat de J.F. Kennedy o la teoria pizzagate, que vincula a funcionaris d'alt rang i polítics demòcrates a una sèrie de restaurants i a un tràfic i abús de menors secret. QAnon es va iniciar a Internet l'any 2017 i des de llavors ha guanyat milers de seguidors, fins i tot membres de l'exèrcit, i han protagonitzat una sèrie d'actes criminals com atacs, segrestos i un assassinat. Els seguidors de QAnon també ho són de Trump, per a ells Trump lidera la lluita contra el mal. Els símbols de QAnon han estat presents en molts mítings del polític i també a l'assalt al Capitoli. Pot ser, un dels més famosos i simbòlics seguidors de QAnon va ser l'home vestit de bisó que va entrar dins del Capitoli, Jake Angelis, autoproclamat el xaman de QAnon. És un activista d'extrema dreta i seguidor de les teories de QAnon, Angelis va ser condemnat a 41 mesos de presó després d'envair el Capitoli.

Imatges 30 i 31. Un membre de l'exèrcit amb un símbol de QAnon i Jake Angelis dins el Capitoli.

Imatges extretes de <https://www.nytimes.com/2018/12/04/us/swat-leader-qanon-patch.html>

i

<https://www.wnstv.com/news/national-news/man-who-wore-horns-at-riot-apologizes-for-storming-capitol/>

A l'assalt es van veure diferents banderes i símbols amb un ampli significat polític i que encara no he relacionat amb els grups anteriors. Per exemple, un dels símbols i banderes més vistes van ser les de Gadsden (vegeu la imatge 25), aquesta és una bandera històrica utilitzada per primera vegada en la Revolució americana, tot i que la idea del seu disseny pot ser anterior. La bandera és de color groc i es veu una serp al mig, a l'extrem inferior hi ha un lema que diu "Don't tread on me" (No em trepitgis), i està lligada a l'ideari lliberal o llibertari, tot i que el seu ús és molt ampli. Altres banderes que es van poder visualitzar van ser les banderes dels Estats Confederats d'Amèrica, per entendre el significat d'aquesta bandera explicaré una mica sobre els Estats Confederats. Aquests van ser uns quants estats del sud dels EUA (Carolina del Sud, Missisipi, Florida, Alabama, Georgia, Luisiana i Texas) que van formar un país independent des de 1861 fins 1865. Aquest país es va formar quan els estats confederats van veure perillar la seva institució de l'esclavitud i la supremacia blanca pels altres estats dels EUA que ho volien suprimir, desembocant en una guerra civil que van perdre els confederats. Doncs, aquesta bandera es va veure a l'assalt al Capitoli i va ser la primera vegada en la història que una bandera confederada es trobava dins del Capitoli, també s'ha vist en altres manifestacions de la dreta alternativa americana, i sol representar aquest supremacisme blanc que defensaven els estats del sud. Per últim, també es van veure símbols i eslògans de caràcter antisemita i neonazi, com l'acrònim "6MWE" que significa 6 millions wasn't enough (6 milions no van ser suficients) fent referència a l'Holocaust.

El component religiós també va jugar un gran paper en la ideologia dels assaltants, com ja hem vist d'alguna manera en QAnon. Però més exactament, faig referència als nacionalistes cristians i als diferents conservadors que van participar en l'assalt. Els símbols religiosos van estar molt present durant l'assalt al Capitoli, més concretament els relacionats amb el cristianisme i les seves branques com l'evangelisme o el catolicisme. El nacionalisme cristià és una ideologia que busca fusionar la vida cívica amb un fort sentiment d'identitat nacional i la cultura cristiana. Les característiques dels seus seguidors als EUA són algunes com l'escepticisme respecte de la ciència, la creença que els EUA és el poble elegit per Déu, la desconfiança dels mitjans de comunicació, etc. Trump ha representat durant aquests anys un dels grans líders per als creients estatunidencs, algunes de les seves reformes en contra de l'avortament o la seva participació a les misses ha fet que els nacionalistes cristians donessin molt de suport al republicà, convertint-lo per a molts en una mena de messià. Com ja hem vist amb QAnon l'assalt no va ser només allò que es va veure a simple vista, per a molt era una mena de croada espiritual, una lluita entre el bé i el mal, on Trump representa el bé. La fe cristiana està molt present també en altres grups mencionats com els Proud Boys o el moviment d'America First. Abans de l'assalt, durant els discursos anteriors es va poder veure a gent resar al carrer, i durant l'assalt es van poder veure creus i missatges religiosos, aquest simbolisme cristià present a l'assalt pot explicar en alguna manera part la ideologia dels participants.

Imatges 32 i 33. Bandera dels Estats Confederats dins del Capitoli i un home amb la Bíblia. *Imatges extretes de*

<https://eu.palmbeachpost.com/story/opinion/2021/02/12/people-who-stormed-capitol-were-not-patriots/4455101001/> i

<https://apnews.com/article/christianity-capitol-riot-6f13ef0030ad7b5a6f37a1e3b7b4c898>

En conclusió, en l'assalt al Capitoli van participar moltes persones d'ideologies i grups diferents. No tots compartien els mateixos interessos, però molts es van coordinar per l'atac, uns altres només seguien les seves visions polítiques, però per a la majoria, Trump va ser la raó principal de les seves accions, potser no va ser Trump com a tal, però el que ell representa va moure a molta gent.

4.3. Conseqüències

Com era d'esperar, un esdeveniment d'aquesta magnitud va tenir diverses conseqüències i reaccions a nivell internacional, però que per culpa del poc temps que ha passat des de l'assalt al Capitoli, encara no es pot fer un recull precís de totes les conseqüències, així que jo em centraré en les conseqüències a curt termini i més importants. Aquestes van des de danys a la propietat del Capitoli fins al segon procés de destitució de Donald Trump.

Les primeres conseqüències i més directes van ser els detinguts, els ferits i els morts que va haver-hi durant l'assalt. Dels detinguts ja he parlat anteriorment: el Departament de Justícia americà va informar el maig de 440 detinguts, dels quals, només 125 van ser acusats per agressió o obstrucció de la justícia i més del 70% dels acusats van ser posats en llibertat a l'espera de judici, segons The Guardian. Informes més recents situen la xifra d'imputats per crims federals al voltant dels 680 i s'han declarat culpables a més de 100. Les penes no han sigut molt altes, les condemnes van des de només multes fins a 41 mesos de presó, la sentència més dura fins al moment, i ha sigut posada a uns quants condemnats. Aquestes xifres són provisionals, amb el pas del temps segurament augmenti el nombre de detinguts i les condemnes. El nombre de ferits totals, com ja he dit, és desconegut, però es tenen dades dels departaments corresponents que xifren els ferits en 140 policies (73 agents del Capitoli i 65 agents de la "Metropolitan Police Department" de Washington), dels quals 15 van haver de ser hospitalitzats, a més dels 200 agents de la Guàrdia Nacional i dels 38 policies del Capitoli que van donar positiu en coronavirus. Respecte als assaltants no es coneix el nombre exacte de ferits, però durant l'assalt es van haver d'hospitalitzar a uns 5 manifestants. A més dels ferits hem de contar els 5 morts i 4 suïcidis relacionats amb la presa del Capitoli.

D'aquests 5 morts, 4 eren partidaris de Trump, 2 van patir un atac al cor, un altre va morir per una sobredosi accidental, i per últim, el cas d'Ashli Babbitt que va morir per les ferides causades per arma de foc. L'últim cas és el de l'agent de la USCP (la policia del Capitoli) Brian Sicknick, que va morir el dia 7 de gener, un dia després de l'incident, per un vessament cerebral després de patir diversos episodis vasculars, provocats suposadament per les ferides causades durant l'enfrontament amb els assaltants, tot i que finalment s'ha considerat una mort per causes naturals. Per últim, tenim els 4 suïcidis de policies que van estar de servei durant l'assalt, tot i que és molt difícil concretar les causes es creu que el fet de haver estat present a l'atac va poder afectar a aquests 4 agents.

Imatge 34. Tribut a Brian Sicknick, el policia mort després de l'assalt al Capitoli. *Imatge extreta de <https://www.fox5dc.com/news/fallen-capitol-police-officer-brian-sicknick-lies-in-honor-at-us-capitol-rotunda>*

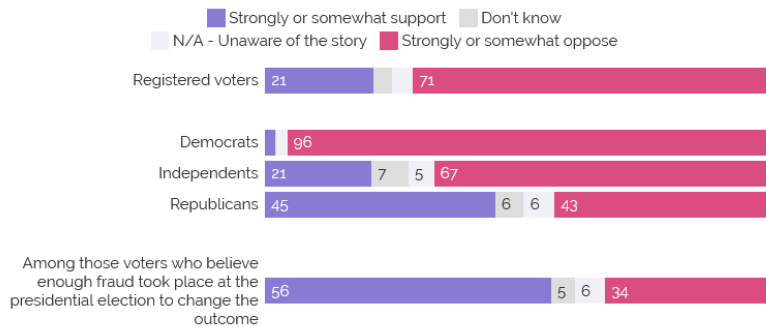
Altres conseqüències directes de l'assalt són els danys físics i els saquejos a la propietat del Capitoli. Els assaltants van destruir finestres i portes, van danyar part del mobiliari de les oficines com taules, armaris o els aparells electrònics, també van danyar part dels quadres, estàtues i objectes de valor històric important com la estàtua de marbre de Thomas Jefferson, van fer grafitis a les parets i van robar part de la decoració com quadres i material de les oficines com els portàtils del senador Jeff Markley o de Nancy Pelosi, portàtil que encara no s'ha trobat. En total es va calcular que el cost total dels danys i de les seves reparacions, a més de millores en la seguretat s'elevaven als 30 milions de dòlars i podia augmentar.

Trump va carregar amb gran culpa de l'assalt al Capitoli, tot i que al final va semblar que retrocedia en les seves afirmacions sobre l'assalt, les seves incitacions prèvies i el no haver condemnat l'atac li van posar en el centre de les investigacions del cas, i membres del Congrés i del Partit Demòcrata van demanar la seva destitució i empresonament. El 3 de gener de 2021 Trump és acusat per presumpta "incitació a la insurrecció" davant la Cambra de Representants, iniciant així el seu segon procés de destitució o impeachment (el primer va ser el 2019, i va acabar sent absolt). El 13 de febrer Trump queda absolt pel Senat amb una votació de 57 senadors a favor de l'acusació (50 demòcrates i 7 republicans) contra 43 en contra (per declarar culpable a l'acusat en un procés de destitució es necessiten que dos terços del Senat votin a favor, 67 a 33). A més del procés de destitució, a Trump li van suspendre els comptes personals en algunes xarxes socials com Twitter, Facebook i Instagram. Com a resposta, el vicepresident va anunciar a l'octubre una nova xarxa social pròpia anomenada "Truth Social", que estarà disponible l'any 2022. Per últim, Donald Trump es va comprometre a fer una transició pacífica del poder.

Els últims dies del govern de Trump també van ser importants per valorar les conseqüències de l'assalt. Després del gran escàndol que va provocar els esdeveniments van començar a dimitir un gran nombre d'assessors del president i part del Gabinet presidencial com Elaine Chao, la secretaria de Transport; Betsy DeVos, la secretaria d'Educació; Chad Wolf, cap del Departament de Seguretat Nacional i Alex Azar, del Departament de Salut i Serveis Humans, a més d'oficials d'alt rang com Robert C. O'Brien, el Conseller de Seguretat Nacional. Les relacions entre Trump i el Partit Republicà se'n van refredar, i un sector del partit de dretes es va distanciar del seu líder demanant la seva renúncia i condemnant l'atac. Tot i així, Donald Trump continuà tenint una base lleial i consolidada al Partit Republicà, tant en aliats polítics com en la base de votants, això es va poder veure en el procés de certificació dels vots del Col·legi Electoral o en el procés de destitució contra Trump on va quedar clar que encara compta amb el suport d'un gran sector del partit. Respecte als votants republicans, Trump continua sent popular entre ells, com es pot veure en el gràfic de YouGov (la imatge 35), una enquesta que es va fer poc després de l'assalt al Capitoli on es demana l'opinió sobre l'atac entre els diferents votants, un 45% dels votants republicans va recolzar la presa del Capitoli, en canvi, un 43% va estar en desacord.

Supporters of President Trump have stormed the US Capitol to protest lawmakers certifying Joe Biden's election victory. Based on what you have read or heard about this, do you support or oppose these actions? (%)

YouGov

January 6, 2021

Imatge 35. Gràfic sobre la opinió de la població americana sobre l'assalt al Capitoli. *Imatge extreta de <https://today.yougov.com/topics/politics/articles-reports/2021/01/07/US-capitol-trump-poll>*

Amb el pas del temps sembla que els republicans han deixat enrere l'assalt al Capitoli i Trump ha recuperat certa part de la seva popularitat al Partit Republicà i entre els seus votants. Noms importants del partit que van condemnar les seves passades accions ara tornen a donar suport a l'expresident com el cas de la governadora de Iowa, Kim Reynolds o el senador Chuck Grassley, que va compartir escenari amb Trump durant un míting a l'octubre, míting en el qual Trump va tornar a parlar sobre el suposat frau electoral. Així, el nom de Trump torna al debat polític presentant-se com un dels possibles candidats republicans per a les eleccions presidencials del 2024 tal com ho voldrien el 78% dels votants republicans segons una enquesta de la Universitat de Quinnipiac. Trump ja està fent esforços polítics de cara al futur reapareixent en mítings al llarg de tot el país. Per això, no es pot descartar que Trump torni a presentar-se com a candidat republicà per a les eleccions presidencials de 2024.

Imatge 36. Simpatitzant de Trump amb una bandera amb el lema “Trump 2024”. *Imatge extreta de <https://www.latimes.com/espanol/eeuu/articulo/2021-04-18/los-republicanos-mueven-sus-piezas-pendientes-de-trump>*

A conseqüència de l'assalt al Capitoli van ocórrer altres manifestacions i disturbis fora del Districte de Columbia. Diversos capitolis estatals van tancar per seguretatament que la violència s'estengués a altres ciutats dels Estats Units. Finalment, va haver-hi altres incidents en altres punts del país, però no van arribar a la magnitud del primer. En Califòrnia es van manifestar uns quants seguidors de Trump i membres de Proud Boys, i onze persones van ser detingudes. En els capitolis estatals de Minnesota, Kansas, Texas, Ohio, Nebraska i Oklahoma es van protagonitzar algunes manifestacions per part d'alguns simpatitzants de Trump, però aquestes manifestacions no van ser molt grans i en la seva majoria no van arribar a més, excepte en Geòrgia, on es va evacuar el capitol estatat i en alguns altres punts del país on van haver-hi alguns xocs violents amb la policia o amb contramanifestants com en Oklahoma o Ohio on van haver-hi alguns incidents violents.

Per últim, mencionaré algunes de les reaccions polítiques i internacionals d'algunes de les personalitats més importants. Als Estats Units van haver-hi molts polítics, periodistes i famosos que van denunciar i condemnar l'atac, fins i tot Trump ho va condemnar finalment, entre els polítics més importants que van parlar sobre el tema trobem als expresidents Barack Obama, George W. Bush, Bill Clinton i Jimmy Carter que van denunciar l'incident i van acusar a Trump d'incitar-lo. Fora dels Estats Units es van pronunciar diversos líders polítics com el president d'Alemanya, la cancellera alemanya, el primer ministre de Canadà, el primer ministre del Regne Unit, la portaveu del Ministeri de Relacions Exteriors de Rússia, el portaveu del Ministeri de Relacions Exteriors de la Xina, inclús el Papa. En Espanya, Pedro Sánchez, el president del Govern, també va parlar sobre el tema deixant visible la seva preocupació. A més dels líders polítics o de persones individuals també es van pronunciar respecte a l'incident algunes de les organitzacions supranacionals més rellevants com la Unió Europea, l'OTAN, les Nacions Unides i el Parlament Llatinoamericà. La gran majoria van condemnar l'atac o van mostrar la seva preocupació per l'incident i les possibles conseqüències que podia tenir.

5. PART PRÀCTICA

En la part pràctica faré una recerca i comparació entre els diferents mitjans de comunicació i periòdics d'àmbit nacional. Faré una divisió entre els més de dretes i els més d'esquerres i, en funció d'això analitzaré els titulars de les portades i notícies de la setmana de l'assalt del Capitoli per comparar les diferències en la manera de presentar la notícia als diferents diaris, valorar l'objectivitat dels seus articles i les diferents reaccions a l'esdeveniment en la premsa espanyola. Per poder fer aquesta recerca utilitzaré les hemeroteques en línia. Per últim vull aclarir com dividiré als diferents mitjans de comunicació en un espectre polític d'esquerra a dreta, ja que aquest és un tema molt complicat i polèmic i no és potser objectiu del tot, per alguns un medi pot ser més d'esquerres i per a uns altres no, per això he estat investigant una mica que opina la població. Finalment, he trobat una taula molt interessant, aquesta taula és una recopilació dels resultats de diferents enquestes en diferents mitjans de comunicació preguntant als seus lectors qui va guanyar el debat del 7D, el debat electoral de 2015. En aquesta taula podem veure diferents mitjans de comunicació amb els resultats de qui va guanyar el debat entre PP, Cs, PSOE i Ps. A partir dels resultats podem dir que en els medis on van guanyar els partits més d'esquerres (PSOE i Ps) són de tendència ideològica més a l'esquerra, i en els que van guanyar els partits més de dretes (Cs i PP) que són de tendència ideològica més a la dreta. A més la taula ens aporta un índex que ens diu que com major és el seu valor més és el pes dels vots cap a Cs i PP, i com més baix és el seu valor més és el pes del vot de PSOE i Ps, deduint que quan més alt és l'índex més de dretes i viceversa.

¿Quién ganó el debate 7D? Las encuestas de la prensa.

	Respuestas				Índice *	Votos	Fuente	RT/100K seg
	PP	Cs	PSOE	Ps				
Expansión	40	30	5	24	6,0	1.873	Web	
ABC	31	32	6	31	5,6	9.383	Twitter	16
El Confidencial 1	32	21	7	40	5,2	53.000	Web	
Terra	29	20	14	37	5,1	1.101	Web	
El Mundo 1	30	22	7	41	5,1	243.890	Web	
Onda Cero	32	19	7	42	5,1		Web	
ABC	27	27	5	41	5,1	15.032	Twitter	53
La Gaceta	33	12	15	39	5,0	7.500	Web, ciego	
Diario SUR	22	28	13	37	5,0		Web	
el Imparcial	22	26	3	49	4,7	116	Twitter	
el Economista	22	21	9	48	4,7	14.674	Web	
Europa Press	17	26	8	49	4,5	12.292	Twitter	54
El Confidencial 2	19	23	6	52	4,5	28.259	Twitter	337
El Español	14	31	4	51	4,5	15.356	Twitter	306
Diario de Pontevedra	22	14	11	53	4,4	2.390	Web	
La Voz de Galicia	11	32	7	50	4,4	6.248	Twitter	122
Media Prensa	19	19	11	52	4,4			
20M	11	27	16	46	4,4	15.646	Twitter	60
El Mundo 2	16	24	5	55	4,3	14.163	Twitter	24
Vozpópuli	21	15	8	56	4,3		Web, ciego	
Faro Vigo 1	10	31	7	52	4,3	3.420	Twitter	80
Lainformación.com 1	13	24	7	56	4,2	1.910	Twitter	10
Lainformación.com 2	12	23	7	58	4,1	1.527	Twitter	15
La Vanguardia	13	16	16	56	4,1	41.308	Web	
El País	11	22	11	52	4,0	65.101	Twitter	70
Faro Vigo 2	12	20	7	61	4,0	3.852	Twitter	47
El Periódico	11	16	10	63	3,8	12.368	Web	
El Huffington Post	12	13	14	60	3,8	135.012	Web, ciego	
Cambio16	8	17	16	59	3,8	269	Twitter	114
El Plural	8	18	9	65	3,7	8.064	Twitter	251
El Diario Vasco	11	11	9	68	3,6		Web	
El Correo	13	9	6	73	3,5		Web	
Diario16	7	15	8	70	3,5	335	Twitter	
eldiario.es	5	9	22	64	3,4	91.790	Web	
Cadena SER	5	10	16	69	3,4	876	Twitter	8
Público 1	2	3	27	70	3,1	7.847	Web	
CTXT 1	4	10	6	80	3,1	1.570	Twitter	101
CTXT 2	4	10	5	81	3,1	5.702	Twitter	877
infoLibre	3	9	6	82	3,0	9.288	Twitter	389
Público 2	3	5	8	85	2,9	16.126	Web	
Total votos						847.288		

* Cuanto mayor es el valor del índice, mayor es el peso de votos a PP y Cs
 Por @NewsReputation, Blog SM Reputation Metrics

Imatge 37. Taula sobre els resultats de les enquestes sobre el debat 7D en diferents medis de comunicació. *Imatge extreta de* <https://www.carlosgonzalo.es/el-perfil-ideologico-de-los-medios-de-prensa-espanoles/>

Per començar amb la recerca em vaig fixar en les portades de l'endemà a l'assalt al Capitoli, el 7 de gener de 2021. Com era d'esperar la majoria de portades dels diaris espanyols tenien a primera plana l'esdeveniment en terres estatunidenques del dia anterior. Vaig consultar les portades de diaris com El País, La Vanguardia, l'ABC, La Razón, etc, però em van cridar l'atenció dues concretament, amb les quals es pot fer una bona comparació, la de El Mundo i la d'El Periódico.

Imatges 38, 39 i 40 . Portades d'alguns del diaris més importants a Espanya *Imatges extretes de El País, La Vanguardia i ABC.*

El Mundo és un diari normalment relacionat amb la dreta espanyola, en l'enquesta anterior El Mundo aconseguí un índex de 5,1, una de les més altes, llavors podem concloure d'aquests resultats que aquest diari es situarà en un espectre polític més a la dreta que altres diaris. En l'altre costat tenim a El Periódico, l'altre diari que he escollit per fer la primera comparació, aquest es sol relacionar amb partits d'esquerra i en l'enquesta anterior treu una puntuació de 3,8, més baixa que la de El Mundo, 1,3 exactament, així podem concloure que El Periódico seria un diari més d'esquerres. Un cop havent classificat aquests diaris ens trobem amb la primera diferència i la més important per fer la comparació, un és de dretes i l'altre d'esquerres. A partir dels titulars de la portada, la fotografia utilitzada o altres elements periodístics podrem fer una comparació de la notícia contada per dos diaris de tendència política diferent.

Imatges 41 i 42. Portades de El Mundo i El Periódico del dia 7 de gener. *Imatges extretes de El Mundo i El Periódico.*

En la portada d'El Mundo del dia 7 de gener de 2021 (imatge 41) surt com a notícia principal l'assalt al Capitoli. "Trumpistas asaltan el Capitolio y Washington declara el toque de queda" és el títol de la portada i està acompanyat d'una petita explicació, un article de Pablo Parado "Así mueren las democracias" i una fotografia on surten diversos partidaris de Trump dins del Capitoli.

En la portada d'El Periódico del dia 7 de gener de 2021 (imatge 42) surt també com a notícia principal l'assalt al Capitoli. El títol de la notícia és "Trump asalta la democracia", acompanyat d'una petita explicació, de la notícia sobre la dona morta al Capitoli després de ser disparada i una fotografia d'uns assaltants dins del capitoli on surt Jake Angelis, el xaman de QAnon.

Després d'observar una mica com van ser les portades podem passar a la comparació, i el primer que se'ns ve a la ment a l'hora de comparar dues portades és el títol. Començaré analitzant un detall que em sembla molt important del titular, la seva mida i la seva posició en la portada. En El Mundo el títol no és molt gran, es troba en color negre, en la part superior de la portada i rodejat per altres textos,

d'aquesta manera no és un títol que ressalti sobre els altres elements de la portada, no és cridaner restant-li importància. En canvi, en El Periódico, el títol és més gran, però més curt, es troba en blanc i en la part inferior del full, però bastant centrat i sobre la imatge, d'aquesta manera el títol ressalta sobre els altres elements i notícies de la portada, és un titular curt i fàcil de llegir, cosa que resulti cridaner pel lector, tot això ens diu que el diari li ha volgut donar molta importància a la notícia de l'assalt al Capitoli.

Una vegada hem vist les diferències entre la mida i la posició del títol en les dues portades podem passar a comparar el títol com a tal, paraula a paraula. Els títols del dos diaris són: "Trumpistas asaltan el Capitolio y Washington declara el toque de queda" per part d'El Mundo i "Trump asalta la democracia" per part d'El Periódico. Com podem veure els dos tenen algunes semblances com el verb assaltar, els dos utilitzen aquest verb per referir-se al que va passar, assaltar és un verb bastant fort perquè ens indica que hi va haver violència. Malgrat que tots dos coincideixen en la utilització del verb assaltar, després fan servir altres paraules que crea una diferència important en la lectura general de la notícia. Si ens fixem en el subjecte de l'oració, en el títol d'El Mundo qui fa l'acció són els trumpistes, concepte que ja hem vist anteriorment i que s'utilitza per definir als seguidors de Trump, el titular no diu cap mentida, com ja vam veure, el bloc més gran i important que va participar en l'assalt van ser els trumpistes, però el títol de la portada d'El Periódico no els menciona, sinó que diu que qui assalta és Trump. Aquesta és una gran diferència a l'hora de tractar la notícia, El Periódico fa que la culpabilitat recaigui directament en Trump, no van ser el trumpistes qui van assaltar el Capitoli, sinó directament Trump, d'això òbviament no s'ha de fer una lectura literal. Trump en cap moment assalta el Capitoli, però el que fa El Periódico es culpar-lo i dir que l'assalt és una conseqüència directa de la política o el comportament del republicà. El Mundo, en canvi, només diu que van ser els seus seguidors. Aquesta és la primera gran diferència, El Periódico sembla ser molt més crític amb el polític i això ens dóna a entendre que el títol de la notícia és més subjectiu que el d'El Mundo, tot i això, no es pot dir que el titular d'El Mundo és del tot objectiu, el fet de mencionar als trumpistes i no a Trump pot tenir la intenció de voler disminuir la importància del republicà en la notícia per interessos polítics. Després de veure quin és el verb utilitzat pels dos i qui és el subjecte en cada cas, hem de conèixer què assalten

cada un. El Mundo continua amb el seu format més objectiu, "Trumpistas asaltan el Capitolio", clarament, el Capitolio és l'edifici que va ser assaltat, però El Periódico escolleix una paraula molt interessant, "Trump asalta la democràcia", en aquest cas la democràcia és l'objecte de l'assalt, El Periódico torna a fer ús d'un llenguatge més interpretatiu, però amb més simbolisme i significat, segons ells l'assalt al Capitolio és un atac directe a la democràcia, sent molt més crític amb la situació. El Mundo acaba afegint més informació a la notícia "y Washington declara el toque de queda", una informació que complementa la notícia principal i que pot donar a entendre també una mica millor la situació, a més aquesta informació de més pot fer veure la gravetat de l'assumpte, Washington declara el toc de queda, on Washington, la capital mateixa declara un estat d'emergència a la ciutat, afegint així més importància a l'assumpte. Una vegada hem fet una lectura del titular de la notícia ens queda una cosa clara, el diari d'esquerres és més crític amb la situació i amb Trump que el diari de dretes.

Una vegada hem vist els títols de cada portada continuem amb els subtítols o les petites explicacions que trobem sota els títols. El d'El Mundo diu "Miles de seguidores del presidente irrumpen en el edificio e impiden la ratificación del resultado electoral / El líder republicano tardó tres horas en pedirles que se marcharan / La Policía evacuó a los legisladores al sótano para evitar linchamientos" i el de El Periódico diu "Una horda espoleada por el presidente saliente invade el Capitolio y detiene la ratificación del triunfo de Biden. Una mujer muere por disparos en el Congreso". En aquesta part, igual que amb els títols, trobem diferències entre els dos diaris. Per exemple "milers de seguidors" contra "una horda", clarament les paraules emprades per El Periódico busquen tenir un impacte més fort al lector, una horda ens fa pensar en un grup incivilitzat, de bàrbars, violents, etc; a més diuen que aquesta horda ha sigut esperonada pel president sortint, és a dir, que els seguidors de Trump van ser incitats per ell a cometre l'assalt i aquest va ser causat pel polític republicà. En canvi, els "milers de seguidors" només ens aclareix qui va participar en l'assalt i el seu nombre. Altres visibles diferències són la manera de referir-se a Trump, El Mundo es refereix a ell com a president, en canvi, El Periódico com el president sortint, recalcant que ha perdut les eleccions, o les maneres en que es refereixen a l'assalt. El Mundo parla d'una interrupció i d'un impediment de la ratificació del resultat electoral, paraules amb una connotació no tan forta, en canvi,

El Periódico fa tot el contrari, els assaltants envaeixen el Capitoli i detenen la ratificació del triomf de Biden, utilitza paraules amb un significat més contundent (envair > interrompre i detenir > impedir), a més torna a fer èmfasi en la victòria de Biden al dir la ratificació del triomf de Biden i no la ratificació del resultat electoral com El Mundo.

Ara que ja hem analitzat el títol i el subtítol o la petita explicació de la notícia, ens falta per comparar un dels elements de la portada més importants per donar una notícia, les imatges o fotografies. Per una banda, El Mundo utilitza una imatge on es veuen a diferents assaltants dins del Capitoli, en la fotografia surten un parell de banderes dels EUA i alguns homes vestits militarment, amb armilles antibales o gorres de camuflatge. Per l'altra banda, El Periódico fa ús d'una fotografia on surten uns pocs seguidors de Trump i en el centre Jake Angelis, es troben dins de l'edifici també i porten banderes dels EUA i de Trump. Les imatges són molt semblants, uns quants assaltants dins del Capitoli, les úniques diferències que poden ser una mica significatives són la diferència de la mida utilitzada i la bandera de Trump al capdavant de la imatge. El Mundo fa servir una imatge molt més petita que El Periódico, a més en l'últim diari la imatge es troba al centre de tot, d'aquesta manera s'accentua la importància que se li dóna a la imatge i a la notícia de l'assalt al Capitoli, la portada és més cridanera i se li dóna més importància visual a la imatge dels seguidors dins del Capitoli que a les altres. L'altra diferència que he mencionat és la bandera de Trump al davant de la portada d'El Periódico, es diferencia d'El Mundo perquè en aquest no hi surt cap bandera amb Trump o altra cosa que es pugui relacionar amb ell, llavors, amb la bandera al front es pot relacionar directament l'assalt amb Trump, al igual que fan en el títol.

Per últim, també volia comentar l'article que surt a El Mundo titulat "Así mueren las democracias" de Pablo Parado. Aquesta és la part que trenca amb la dinàmica més objectiva de la portada. En aquest article d'opinió se'ns dóna un títol molt explícit i semblant al de El Periódico, que a l'igual que aquest diari, menciona la democràcia. D'aquesta manera, trobem que El Mundo també hi ha un tracte a la notícia molt crític amb la situació, la compara directament amb la mort de la democràcia americana.

Després de veure totes les variants i els elements relacionats amb la notícia de l'assalt al Capitoli en les portades de dos diaris diferents i d'ideologies diferents podem arribar a una petita conclusió. En aquest cas, tots dos es van fer ressó de la notícia i aquesta va ser la principal en les portades, però la forma en donar la notícia va ser diferent. Hem vist les diferències en els títols, on El Periódico era més crític amb l'esdeveniment ocorregut i amb Trump, hem vist el subtítol o la petita explicació, on igual que anteriorment, el diari d'esquerres utilitza un llenguatge més fort que el de dretes per descriure el que va passar. L'article d'El Mundo, més semblant al format crític d'El Periódico i per últim les imatges, que han sigut semblants, encara que hi havia algunes diferències que podien accentuar una mica la importància de la notícia o de l'actuació de Trump durant l'assalt. Així podem dir que El Periódico ha sigut més crític amb la notícia i sobretot amb Trump, en canvi, El Mundo evita relacionar directament Trump amb l'assalt i utilitza un llenguatge més suau generalment, tot i així hi ha parts on s'assemblen més a El Periódico. D'aquesta manera diríem que els diaris d'esquerres van ser més explícitament crítics que els de dretes, però de forma general tots dos van reprovar l'assalt al Capitoli, els d'esquerres sent més subjectius, fent més èmfasi en la persona de Trump i en el perill que això podria comportar (al·lusions a un atac a la democràcia), que els de dretes utilitzant un llenguatge més moderat i sense donar tant la seva opinió al respecte. Però en general, tot i haver-hi les seves diferències entre diaris de dretes i esquerres, ens hauríem d'anar molt als extrems per veure diferències molt grans, per exemple que un defensesi l'assalt i l'altre donarà opinions clares en contra, els dos bàndols no han tingut tantes distincions entre ells, la notícia de l'assalt va ser condemnada per la majoria, com ja vam veure amb les reaccions de polítics o famosos.

Tot i haver arribat a una conclusió les comparacions entre portades, vaig pensar que potser només fer una comparació entre dos diaris no era suficient. Per això, em vaig plantejar fer alguna cosa distinta i veure quina mena d'articles es publicaven a les pàgines webs dels diaris. En aquest cas vaig escollir el diari El País, que el situarem a l'esquerra, i el diari ABC, a la dreta, dels dos vaig llegir alguns articles publicats a les seves pàgines webs els dies després a l'assalt per poder contrastar les opinions dels seus columnistes i del diari com a tal.

● ARTÍCULO BAJO REGISTRO

Las marchas sobre Roma y Washington

ANDREA RIZZI | 09 ENE 2021 - 00:30 CET

Aunque con rasgos diferentes, los dos episodios apuntan a lo mismo: contemporizar con quienes no demuestran pleno respeto democrático es un terrible error

Apartar a Trump

EL PAÍS | 08 ENE 2021 - 00:30 CET

Rendir cuentas y aislar al presidente es la única base para la reconstrucción

● ARTÍCULO BAJO REGISTRO

Y la desinformación asaltó la democracia

IRENE LOZANO | 08 ENE 2021 - 00:30 CET

En EE UU se ha roto el consenso sobre lo real, el logro de la Ilustración que separó poder y conocimiento

Imatges 43, 44 i 45. Articles d'opinió de El País . *Imatges extrems de El País.*

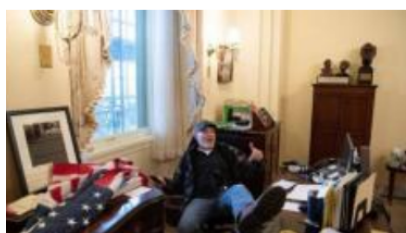
Aquests són alguns exemples d'articles d'opinió que podem trobar en la pàgina web del diari El País. Amb títols semblants a alguns que ja hem vist, mencionat que l'assalt al Capitoli és el mateix que un assalt a la democràcia, comparacions entre el que va passar a Washington amb la marxa sobre Roma (marxa feixista a Itàlia que marca el final del sistema parlamentari i l'inici de la dictadura de Mussolini), o demanant directament fer fora a Trump.

Trump no entiende de libertad

Las democracias, incluso las más consolidadas, han de saber cómo revisar su sistema de valores y sus mecanismos de autodefensa porque los populismos extremistas las están debilitando

07/01/2021 23:50h | ABC | [Comentar](#)

El día que los necios se conjuraron en el Capitolio

Una variada fauna, la crème de la crème de una turba alucinada, asaltó la sede del poder legislativo americano

08/01/2021 02:25h | DAVID ALANDETE | [Comentar](#)

Republicanos contra Trump

La guerra civil republicana se ha acelerado y el bando moderado resucita tras este episodio vergonzoso

09/01/2021 02:50h | JOSÉ M. DE AREILZA | [Comentar](#)

Imatges 46, 47 i 48. Articles d'opinió de ABC . *Imatges extremes de ABC.*

Després de mirar els articles en un diari de tendència més a l'esquerra com seria El País, hem de comparar-los amb un contrari. Aquests són alguns exemples d'articles d'opinió que he trobat en la pàgina web del diari ABC, de tendència més a la dreta. Podem veure alguns casos similars als anteriors, crítics amb la imatge de Trump i amb el que va ocórrer al Capitoli, tot i això, el llenguatge utilitzat o la intenció sembla ser més suau i moderada, dins del que cap. És a dir, no és el mateix dir que l'assalt al Capitoli és un episodi vergonyós, com es diu en la imatge 44, a comparar-l'ho amb la Marxa sobre Roma, clarament l'últim comentari és més fort que el primer.

Després de contrastar els títols de diferents articles d'opinió i fer una comparació entre portades de diferents diaris de tendències polítiques contràries podem arribar a una conclusió. Els resultats que hem obtingut en aquestes petites recerques ens diuen que sí hi van haver diferències entre diaris de dretes i d'esquerres a l'hora de donar la notícia, però aquestes no eren molt grans. Els dos tipus de diaris condemnaven l'assalt i eren crítics amb la situació i, fins i tot amb Trump, però a l'hora de fer-ho, els d'esquerra eren molt més contundents. Podem concloure doncs que tot i haver-hi una mena de consens respecte a la visió negativa de l'assalt, hi va haver algunes diferències entre els diaris d'esquerres, més crítics amb la situació, i els de dretes.

6. CONCLUSIONS

Havent arribat al final del meu treball, després de fer una recerca bastant extensa, crec que podem arribar a les següents conclusions:

Al llarg del meu treball hem vist com funciona la política dels Estats Units d'Amèrica, els partits polítics més importants, les eleccions del 2020, amb els seus participants, la campanya electoral, el context històric, els canvis en la societat americana i els seus resultats. Tot això per arribar a analitzar l'assalt al Capitoli, on hem aprofundit en les seves causes, els esdeveniments que van marcar aquest episodi, els seus participants i les seves conseqüències. En la part pràctica he analitzat i comparat diversos articles i portades dels diaris espanyols per poder fer una comparació entre els diaris de dretes i d'esquerres i veure si hi van haver diferències en la manera de tractar la notícia sobre l'assalt al Capitoli per contrastar com les seves ideologies podien influenciar a l'hora de donar la notícia.

Pel que fa al tema de la recerca, he après molt sobre el tema, gràcies a aquest treball he pogut complementar i millorar la informació que ja tenia i sabia al respecte, però que no em servia per arribar a unes conclusions fonamentades. La recerca ha sigut entretinguda, he hagut de buscar en moltes pàgines estrangeres i fer un esforç d'entendre el que deien, també he hagut de contrastar la informació que anava afegint al meu treball, en molts casos aquesta informació era dubtosa o diferent depenent de la font, en la meua opinió aquesta ha sigut una de les parts més feixugues de la recerca. La part pràctica va estar interessant de fer, mai m'havia parat a comparar dos diaris diferents i no només això, sinó intentar veure més enllà del títol i les imatges, intentar comprendre per què ho deien d'aquesta manera i no d'una altra, o per què posaven aquesta imatge i no una altra, intentar deudir un altre significat dels elements de la portada per poder fer una comparació detallada.

Tot el que he dit anteriorment m'ha ajudat a arribar a una conclusió i a respondre les hipòtesis inicials. En la meua opinió, l'assalt al Capitoli va ser producte de diversos factors com les crisis econòmiques, els problemes socials, etc; que es van traduir en la polarització de la societat a que m'he referit en diverses ocasions. Trump va saber

convertir els problemes de la gent en vots i la població afectada pels seus problemes va buscar solucions més radicals, però això es va poder veure en els dos bàndols, per exemple l'esquerra o la població més progressista al veure els problemes racials que afecten el país van començar a fer manifestacions i aquestes eren cada vegada més violentes. Llavors, Trump va tenir certa culpa en la polarització de la població americana que va acabar explotant en l'assalt al Capitoli, unes posicions cada vegada més radicals estan acompanyades d'uns actes més radicals. Respecte a si pot tornar a succeir, és més difícil fer una predicció. Ja hem vist com els grups i moviments d'extremadreta i relacionats amb l'assalt al Capitoli han crescut al llarg d'aquests últims anys, però l'assalt va suposar un enrariment en la creixuda d'aquests grups. Alguns dels seus membres estan acabant en presó, un gran sector de la societat els rebutja, i ara institucions com la CIA o l'FBI els tenen en el punt de mira per a que no torni a succeir un episodi com l'anterior. Des del meu punt de vista, que torni a passar un acte similar a l'assalt al Capitoli depèn de tres factors, el primer seria el govern de Biden, si és efectiu i aconsegueix solucionar els problemes de la gent, les coses es calmaran, el segon seria el tema de les crisis econòmiques o socials, per exemple si la pandèmia del coronavirus torna a créixer, hi haurà canvis socials i problemes que poden repercutir en la ideologia de molta gent, per últim, si Trump es retiraria de la política i de la vida pública els seus seguidors deixaran de tenir un líder i a poc a poc aniran perdent força, però en el cas que torni i es presenti un altre cop a les eleccions, pot tornar amb més força, depenent dels dos factors anteriors. En definitiva, si aquests tres factors s'alineen, és probable que torni a succeir un episodi com el del Capitoli.

7. AGRAÏMENTS

Només m'agradaria donar-li les gràcies a la meva tutora del Treball de Recerca, Carmen Pérez, per tota l'ajuda donada en aquest projecte. També m'agradaria agrair a la meva família pel seu suport.

8. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Consultat: maig 2021 - gener 2022.

BBC

- BBC News Mundo. (2020, 19 novembre). *Elecciones en Estados Unidos: la gigantesca fractura que divide el país (y 5 gráficos que muestran quién votó por quién)*. <https://www.bbc.com/mundo/noticias-54996294>
- BBC News Mundo. (2016, 21 juliol). *La astucia política con que Donald Trump aplastó a sus rivales y se convirtió en candidato a la presidencia de EE.UU.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-36856137>
- BBC News Mundo. (2021, 20 gener). *Donald Trump: los cuatro años de su presidencia resumidos en 10 imágenes.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-55718496>
- BBC News Mundo. (2020a, març 3). *Elecciones 2020 en Estados Unidos: los 5 candidatos demócratas que compiten por enfrentarse a Trump.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-48668191>
- BBC News Mundo. (2020b, setembre 19). *Ruth Bader Ginsburg: por qué la muerte de la jueza de la Corte Suprema de EE.UU. supone un terremoto en una nación ya fracturada.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-54217689>
- BBC News Mundo. (2020c, novembre 7). *Joe Biden gana las elecciones presidenciales en Estados Unidos.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-54845093>
- BBC News Mundo. (2021a, gener 8). *Asalto al Capitolio: cómo Trump se quedó «solo» y por qué el ataque al Congreso puede generar un cisma en el Partido Republicano.* <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-55583874>

El País

- Zafra, M., Morales, J. J., Blanco, P. R., Clemente, Y., & Pires, L. S. (2021, 7 gener). *EL PAÍS: el periódico global*. EL PAÍS.
<https://elpais.com/especiales/2021/reconstruccion-visual-del-asalto-al-capitolio/>
- País, E. E. (2017, 1 febrer). *La Historia de Donald Trump*. EL PAÍS.
<https://elpais.com/especiales/2015/donald-trump/>
- Llaneras, K., Pires, L. S., & Povedano, I. (2020, 29 octubre). *EL PAÍS: el periódico global*. El País.
<https://elpais.com/internacional/2020-10-16/segun-las-encuestas-quien-va-ganando-la-s-elecciones-en-estados-unidos.html>
- Mars, A. (2020, 15 desembre). *El Colegio Electoral confirma la victoria de Joe Biden en las presidenciales de Estados Unidos*. El País.
<https://elpais.com/internacional/elecciones-usa/2020-12-14/el-colegio-electoral-confirma-la-victoria-de-joe-biden-en-las-elecciones-de-estados-unidos.html>
- Laborde, A. (2021, 4 agost). *Cuatro policías que respondieron al asalto al Capitolio de Estados Unidos se han suicidado*. El País.
<https://elpais.com/internacional/2021-08-03/cuatro-policias-que-intervinieron-en-el-asalto-al-capitolio-de-estados-unidos-se-han-suicidado.html>
- Monge, Y. (2021, 5 maig). *El Capitolio, en alerta cuatro meses después del asalto*. El País.
<https://elpais.com/internacional/2021-05-05/washington-sigue-marcada-por-la-insurreccion-contra-el-capitolio.html>
- de Vega, C. C. M. (2020, 19 octubre). *¿Quién paga la campaña electoral en Estados Unidos?* El País.

<https://elpais.com/internacional/elecciones-usa/2020-10-19/quien-paga-la-campana-electoral-en-estados-unidos.html>

- A. (2021, 21 octubre). *Donald Trump anuncia el lanzamiento de una nueva red social llamada «Truth Social»*. Cinco Días. El País
https://cincodias.elpais.com/cincodias/2021/10/21/companias/1634801202_259537.html
- Mars, A., & Guimón, P. (2021, 17 gener). *EL PAÍS: el periódico global*. EL PAÍS.
<https://elpais.com/especiales/2021/elecciones-estados-unidos/los-patriotas-que-asaltaron-el-congreso/>

La Vanguardia

- A. (2021, 13 gener). *Estados Unidos, un país con dos partidos*. La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20180115/434240073533/estados-unidos-dos-partidos.html>
- A. (2021, gener 13). *¿Quiénes son los candidatos a la presidencia de los Estados Unidos?* La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20201102/4960011900/quienes-son-los-candidatos-a-la-presidencia-de-los-estados-unidos.html>
- Pont, E. (2021, 13 gener). *¿Qué temas (y cuáles no) han centrado la campaña electoral en Estados Unidos?* La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20201102/484237986734/temas-clave-campana-electoral-estados-unidos.html>

- TosasBarcelona, G. (2020, 2 octubre). *Los Proud Boys, el grupo neofascista solo para hombres que Trump evita condenar*. La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/internacional/20200930/483765812156/proud-boys-trump-neofascista-hombres-debate.html>
- Vila, L. (2020, 11 juny). *¿Qué es el movimiento Antifa?* La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20200609/481664700713/george-floyd-muerte-antifa-origenes-movimiento-estados-unidos-protestas-disturbios.html>

NYTimes

- Schmidt, M. S., & Broadwater, L. (2021, 12 juliol). *Officers' Injuries, Including Concussions, Show Scope of Violence at Capitol Riot*. The New York Times.
<https://www.nytimes.com/2021/02/11/us/politics/capitol-riot-police-officer-injuries.html>
- Rosenberg, M., & Tiefenthäler, A. (2021, 13 gener). *Decoding the Far-Right Symbols at the Capitol Riot*. The New York Times.
<https://www.nytimes.com/2021/01/13/video/extremist-signs-symbols-capitol-riot.html>
- Roose, K. (2020, 21 agost). *QAnon: todo lo que debes saber sobre la teoría de conspiración a favor de Trump*. The New York Times.
<https://www.nytimes.com/es/2020/08/21/espanol/qanon-que-es.html>

PewResearch

- *1. Trends in party affiliation among demographic groups*. (2019, 31 desembre). Pew Research Center - U.S. Politics & Policy.
<https://www.pewresearch.org/politics/2018/03/20/1-trends-in-party-affiliation-among-demographic-groups/>

- *1. Partisan divides over political values widen.* (2019, 31 diciembre). Pew Research Center - U.S. Politics & Policy.
<https://www.pewresearch.org/politics/2017/10/05/1-partisan-divides-over-political-values-widen/>

RTVE

- RTVE.es. (2021, 8 gener). *Claves del asalto al Capitolio: un hecho inédito en la historia de Estados Unidos.* RTVE.es.
<https://www.google.com/amp/s/amp.rtve.es/noticias/20210108/estados-unidos-claves-del-asalto-capitolio/2062820.shtml>
- RTVE.es. (2021a). *Las mañanas de RNE con Íñigo Alfonso - Los demócratas retienen la Cámara de Representantes en EE.UU.*
<https://www.rtve.es/noticias/elecciones-estados-unidos/>
- RTVE.es. (2021c, gener 8). *Claves del asalto al Capitolio: un hecho inédito en la historia de Estados Unidos.* RTVE.es.
<https://www.rtve.es/noticias/20210108/estados-unidos-claves-del-asalto-capitolio/2062820.shtml>
- Rtv, V. (2021, 5 maig). *Quién está detrás del asalto al Capitolio: de los 'Proud Boys' a QAnon.* RTVE.es.
<https://www.rtve.es/noticias/20210108/quien-asalto-capitolio-perfiles-pro-trump-no-antifa/2063741.shtml>

YouTube

- Documental, D. W. (2018, 6 novembre). *Estados Unidos: el fenómeno Trump* | DW Documental. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=eKQ07mTqI-0&feature=youtu.be>
- V. (2021b, gener 15). *ASALTO al CAPITOLIO: desmontando las teorías de la CONSPIRACIÓN* - VisualPolitik. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=kyLVRvM1kO4&feature=youtu.be>
- *Cómo funciona el sistema electoral en EE.UU. y por qué no siempre gana el candidato más votado.* (2020, 22 octubre). YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=75ttaX-Csno&ab_channel=BBCNewsMundo

Wikipedia

- Colaboradores de Wikipedia. (2021, 29 diciembre). *Asalto al Capitolio de los Estados Unidos de 2021*. Wikipedia, la enciclopedia libre. [Consultat: 5 de juny de 2021].
https://es.wikipedia.org/wiki/Asalto_al_Capitolio_de_los_Estados_Unidos_de_2021
- colaboradores de Wikipedia. (2022, 6 gener). *Elecciones presidenciales de Estados Unidos de 2020*. Wikipedia, la enciclopedia libre.
https://es.m.wikipedia.org/wiki/Elecciones_presidenciales_de_Estados_Unidos_de_2020
- colaboradores de Wikipedia. (2022a, gener 5). *Constitución de los Estados Unidos*. Wikipedia, la enciclopedia libre.
https://es.wikipedia.org/wiki/Constituci%C3%B3n_de_los_Estados_Unidos
- colaboradores de Wikipedia. (2021a, novembre 24). *Presidente de los Estados Unidos*. Wikipedia, la enciclopedia libre.
https://es.wikipedia.org/wiki/Presidente_de_los_Estados_Unidos

- Wikipedia contributors. (2021b, desembre 20). *Elecciones presidenciales dels Estats Units de 2020*. Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure.
https://ca.wikipedia.org/wiki/Elecciones_presidenciales_dels_Estats_Units_de_2020
- Wikipedia contributors. (2021c, desembre 22). *Nationwide opinion polling for the 2020 United States presidential election*. Wikipedia.
https://en.wikipedia.org/wiki/Nationwide_opinion_polling_for_the_2020_United_States_presidential_election
- Wikipedia contributors. (2022, 12 gener). *2021 United States Capitol attack*. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/2021_United_States_Capitol_attack
- colaboradores de Wikipedia. (2021a, abril 23). *Manifestación Unite the Right*. Wikipedia, la enciclopedia libre.
https://es.wikipedia.org/wiki/Manifestaci%C3%B3n_Unite_the_Right

Altres

- 4, C. E. C. (2018, 31 març). *Este es el secreto del enorme poder del lobby de las armas en EEUU*. elconfidencial.com.
https://www.elconfidencial.com/mundo/2018-03-30/eeuu-armas-nra-congresistas-tirot-eos-lobby_1542412/
- Aguirre, M. C. C. (2020, 8 novembre). *Los cinco estados que Biden arrebató a Trump para la causa demócrata*. France 24.
<https://www.france24.com/es/ee-uu-y-canad%C3%A1/20201108-elecciones-estados-unidos-joe-biden-gana-estados-republicanos-2020>
- Alonso, A. (2020, 7 novembre). *Joe Biden gana las elecciones de EEUU y pone fin a la «era Trump»*. El Independiente.

<https://www.elindependiente.com/espana/2020/11/07/joe-biden-gana-las-elecciones-de-eeuu-y-pone-fin-a-la-era-trump/>

- B. (2011). *The History of Political Parties* | *Boundless Political Science*. Lumen.
<https://courses.lumenlearning.com/boundless-politicalscience/chapter/the-history-of-political-parties/>
- Beckett, L. (2021a, març 21). *Capitol attack: more than 60 Proud Boys used encrypted channel to plan, indictment says*. The Guardian.
<https://www.theguardian.com/us-news/2021/mar/20/four-proud-boys-leaders-indicted-capitol-riot-donald-trump>
- Beckett, L. (2021b, juny 1). *La mayoría de los acusados del asalto al Capitolio no están en la cárcel*. ElDiario.es.
https://www.eldiario.es/internacional/theguardian/maigria-acusados-asalto-capitolio-no-carcel_1_7986927.html
- Belled, S. I. (2021, 8 gener). *Cronología del asalto al Capitolio*. Las Provincias.
<https://www.lasprovincias.es/internacional/eeuu/cronologia-asalto-republicano-20210108173653-ntrc.htm>
- *¿Cómo funciona el sistema electoral de Estados Unidos?* (2020). Universidad de La Sabana [PRODUCTION/PRODUCTION].
<https://www.unisabana.edu.co/portaldenoticias/al-dia/como-funciona-el-sistema-electoral-de-estados-unidos/>
- *Cómo funciona el sistema electoral en EE.UU. y por qué no siempre gana el candidato más votado*. (2020, 22 octubre). YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=75ttaX-Csno&ab_channel=BBCNewsMundo

- Conversation, T. (2021, 7 gener). *¿Qué representa la bandera amarilla de Gadsden usada por simpatizantes de Trump en el Capitolio?* El Financiero.
<https://www.elfinanciero.com.mx/mundo/que-representa-la-bandera-amarilla-de-gadsden-usada-por-simpatizantes-de-trump-en-el-capitolio/>
- Deutsche Welle (www.dw.com). (2021). *Seguidores responden llamado de Trump y llegan a Washington.* DW.COM.
<https://www.dw.com/es/seguidores-responden-llamado-de-donald-trump-y-llegan-a-washington/a-56138840>
- E. (2021a, gener 8). *Cascada de dimisiones en el gobierno de Trump tras el asalto al Capitolio: se van las secretarías de Educación.* www.20minutos.es - Últimas Noticias.
<https://www.20minutos.es/noticia/4535000/0/cascada-de-dimisiones-en-el-gobierno-de-trump-tras-el-asalto-al-capitolio-se-van-las-secretarias-de-educacion-y-transporte/>
- *Elecciones presidenciales en Estados Unidos | USAGov.* (2021). USAGov.
<https://www.usa.gov/espanol/proceso-electoral>
- europa press. (2020, 27 juny). *Los «boogaloo», el movimiento que persigue el estallido de la segunda guerra civil en Estados Unidos.* europapress.es.
<https://www.europapress.es/internacional/noticia-boogaloo-movimiento-persigue-estallido-segunda-guerra-civil-estados-unidos-20200627090036.html>
- *Extreme Left Groups in the United States.* (2021). Counter Extremism Project.
<https://www.counterextremism.com/content/extreme-left-groups-united-states>
- Farivar, M. (2021, 17 gener). *Researchers: More Than a Dozen Extremist Groups Took Part in Capitol Riots.* VOA.
https://www.voanews.com/a/2020-usa-votes_researchers-more-dozen-extremist-groups-took-part-capitol-riots/6200832.html

- Farley, R. (2021, 1 novembre). *How Many Died as a Result of Capitol Riot?*
FactCheck.Org.
<https://www.factcheck.org/2021/11/how-many-died-as-a-result-of-capitol-riot/>
- *Fons de campanya electoral presidencial - Definició.* (s. f.). El Ferrit.
<https://ca.eferrit.com/per-que-tan-pocs-candidats-utilitzen-el-fons-de-campanya-electoral-presidencial/>
- Garcia, E. (2021, 22 octubre). *Trump 2024: Republicanos se unen al ex presidente y a cuatro años más de MAGA.* Independent Español.
<https://www.independentespanol.com/politica/ee-uu/trump-2024-elecciones-republicanos-maga-b1943686.html>
- Ghosh, I. (2019, 25 setembre). *Charts: America's Political Divide, 1994–2017.* Visual Capitalist.
<https://www.visualcapitalist.com/charts-americas-political-divide-1994-2017/>
- Gonzalo, C. (2020, 22 abril). *El perfil ideológico de los medios de prensa españoles.*
Carlos Gonzalo - Ph.D. Comunicación Social.
<https://www.carlosgonzalo.es/el-perfil-ideologico-de-los-medios-de-prensa-espanoles/>
- Hueso, A. (2021, 7 gener). *¿Qué es el Capitolio de Estados Unidos y por qué es tan importante?* abc.
https://www.abc.es/internacional/abci-que-es-capitolio-estados-unidos-nsv-202101070916_noticia.html
- La Casa Blanca. (2021, 20 gener). *La Constitución.*
<https://www.whitehouse.gov/es/acerca-de-la-casa-blanca/nuestro-gobierno/la-constitucion/>

- Morning Consult. (2020, 2 novembre). *2020 U.S. Election Survey Tracking*.
<https://morningconsult.com/form/2020-u-s-election-tracker/>
- Mundial, E. O. (2020, 16 juny). *¿Existen solo dos partidos políticos en Estados Unidos?* El Orden Mundial - EOM.
<https://elordenmundial.com/solo-dos-partidos-politicos-en-estados-unidos/>
- Murga, I. (2020, 27 octubre). *La ultraconservadora Amy Coney Barrett ya es jueza de la Corte Suprema de EEUU*. euronews.
<https://es.euronews.com/2020/10/27/la-ultraconservadora-amy-coney-barrett-ya-es-jueza-de-la-corte-suprema-de-eeuu>
- *Nicholas J. Fuentes: Five Things to Know*. (2021). Anti-Defamation League.
<https://www.adl.org/blog/nicholas-j-fuentes-five-things-to-know>
- *NPR Cookie Consent and Choices*. (2021a, febrer 24). NPR.
<https://choice.npr.org/index.html?origin=https://www.npr.org/sections/insurrection-at-the-capitol/2021/02/24/970977612/architect-of-the-capitol-outlines-30-million-in-damages-from-pro-trump-riot>
- *NPR Cookie Consent and Choices*. (2021b, setembre 9). NPR.
<https://choice.npr.org/index.html?origin=https://www.npr.org/2021/09/09/1035402389/the-fbi-releases-new-video-of-the-suspect-who-planted-bombs-before-the-capitol-r?t=1636824748169>
- *Presidente, vicepresidente y primera dama de EE. UU. | USAGov*. (2021). USAGov.
<https://www.usa.gov/espanol/presidente>
- Reuters. (2021, 10 juny). *Three Percenters Militia Members Charged in US Capitol Attack*. VOA.
https://www.voanews.com/a/usa_three-percenters-militia-members-charged-us-capitol-attack/6206871.html

- Romey, K. (2021, 4 maig). *Decoding the hate symbols seen at the Capitol insurrection*. History.
<https://www.nationalgeographic.com/history/article/decoding-hate-symbols-seen-at-capitol-insurrection>
- Sanders, L., Smith, M., & Ballard, J. (2021, 7 gener). *Most voters say the events at the US Capitol are a threat to democracy*. YouGov.
<https://today.yougov.com/topics/politics/articles-reports/2021/01/07/US-capitol-trump-poll>
- Segurado, N. (2012, 31 octubre). *Así se financia un candidato a presidente de Estados Unidos*. www.20minutos.es - Últimas Noticias.
<https://www.20minutos.es/noticia/1631265/0/financiacion/elecciones/estados-unidos/>
- Sidner, S. C. B. M. S. A. S. P. I. B. P. K. (2021, 11 gener). *Capitol Hill insurrection: Decoding the extremist symbols and groups*. CNN.
<https://edition.cnn.com/2021/01/09/us/capitol-hill-insurrection-extremist-flags-soh/index.html>
- Silver, N. (2020, 3 novembre). *2020 Election Forecast*. FiveThirtyEight.
<https://projects.fivethirtyeight.com/2020-election-forecast/>
- Tovar, A. (2017, 13 agost). *Qué es 'Unite the Right': la violenta reunión de la «supremacía blanca» de EEUU*. Cambio16.
<https://www.cambio16.com/que-es-unite-the-right-eeuu-charlottesville/>
- *Trump, un empresario voraz que se propuso llegar al despacho oval*. (2018, 2 juliol). EITB Euskal Irrati Telebista.
<https://www.eitb.eus/es/elecciones/elecciones-estados-unidos/detalle/4475411/biografia-donald-trump-presidente-electo-eeuu-2016/>

- US Census Bureau. (2021, 8 octubre). *2020 Census Statistics Highlight Local Population Changes and Nation's Racial and Ethnic Diversity*. Census.gov.
<https://www.census.gov/newsroom/press-releases/2021/population-changes-nations-diversity.html>
- *USC Dornsife - Election 2020 | Understanding America Study*. (2021). USC Dornsife.
<https://election.usc.edu/>
- V. (2021b, setembre 19). *Political Violence Trends in the US from 1780–2019 [Chart]*. Vision of Humanity.
<https://www.visionofhumanity.org/chart-of-the-week-trends-in-political-violence-in-the-united-states/>
- Valasik, M., & Reid, S. (2021, 15 març). *After the insurrection, America's far-right groups get more extreme*. The Conversation.
<https://theconversation.com/after-the-insurrection-americas-far-right-groups-get-more-extreme-156463>
- Wallace, D. (2021, 22 abril). *BLM protesters storm Oklahoma Capitol over GOP bills protecting drivers fleeing riots, police from «doxxing»*. Fox News.
https://www.foxnews.com/us/blm-protesters-oklahoma-capitol-gop-bills-drivers-riot-police-doxxing-transgender.amp?__twitter_impression=true
- *White Supremacy Groups in the United States*. (2021). Counter Extremism Project.
<https://www.counterextremism.com/content/white-supremacy-groups-united-states>
- Zaru, D. (2021, 14 gener). *The symbols of hate and far-right extremism on display in pro-Trump Capitol siege*. ABC News.
<https://abcnews.go.com/US/symbols-hate-extremism-display-pro-trump-capitol-siege/story?id=75177671>

